

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»

Навчально-науковий інститут економіки

Факультет менеджменту

Кафедра менеджменту

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
кваліфікаційної роботи ступеня бакалавра

студента _____ Діброви Ростислава Даниловича _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

академічної групи _____ 073 – 20 - 4 _____
(шифр)

спеціальності 073 Менеджмент

на тему Обґрунтування управлінських рішень у сфері інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства (за матеріалами АТ «Дніпроважмаш»)

Керівник кваліфікаційної роботи	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
	Черняк В.І.			
Рецензент				
Нормоконтролер	Черняк В.І.			

Дніпро
2024

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри менеджменту

Швець В.Я.

(підпис)

« 20 » травня 2024 року

**ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеня бакалавра**

студенту Діброві Р.Д. академічної групи 073-20-4спеціальності 073 Менеджмент

на тему Обґрунтування управлінських рішень у сфері інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства (за матеріалами АТ «Дніпроважмаш»)

затверджену наказом ректора НТУ «Дніпровська політехніка» від 27 травня 2024 р. № 474-с

Розділ	Зміст	Термін виконання
Теоретично-методологічний розділ	Теоретично-методологічні основи управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства	20.05.2024 р. – 28.05.2024 р.
Дослідницько-аналітичний розділ	Аналіз результатів виробничо-господарської діяльності АТ «Дніпроважмаш»	29.05.2024 р. – 10.06.2024 р.
Проектно-рекомендаційний розділ	Розробка рекомендацій щодо управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства	11.06.2024 р.– 20.06.2024 р.

Завдання видано_____ Черняк В.І.

(підпис керівника)

Дата видачі « 20 » травня 2024 року

Дата подання до екзаменаційної комісії « 21 » червня 2024 року

Прийнято до виконання_____ Діброва Р.Д.

(підпис студента)

РЕФЕРАТ

кваліфікаційної роботи бакалавра
студента групи 073-20-4
НТУ «Дніпровська політехніка»
Діброви Ростислава Даниловича

на тему: Обґрунтування управлінських рішень у сфері інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства (за матеріалами АТ «Дніпроважмаш»)

ІНВЕСТИЦІЇ, ІННОВАЦІЇ, УПРАВЛІННЯ, ОНОВЛЕННЯ, ТЕХНОЛОГІЯ, ПРОДУКЦІЯ, ПРОЄКТ, ЕФЕКТИВНІСТЬ.

Структура роботи: 75 сторінок комп'ютерного тексту; 6 рисунків; 18 таблиць; 35 джерел посилання.

Об'єктом розроблення виступають процеси управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства.

Мета роботи – теоретичне обґрунтування й розробка рішень щодо управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства.

Основні результати кваліфікаційної роботи бакалавра полягають у такому:
- проаналізовано теоретичні засади управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства, дослідження умов та наявного організаційно-економічного забезпечення ефективності формування та реалізації процесів її розвитку; визначено основні проблеми виробничо-господарської діяльності досліджуваного підприємства на основі оцінки ринкового середовища, техніко-економічних показників та прогнозу умов розвитку діяльності; обґрунтовано рекомендації щодо формування ефективного організаційно-економічного механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства.

Методи дослідження. Дослідження виконане на основі теоретичних і методичних положень сучасної економічної теорії, законів, наукових досліджень у галузі формування та оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємства. У вирішенні поставлених завдань була використана система сучасних загальнонаукових методів: системного аналізу, індукції та дедукції, класифікації, економіко-математичного, статистичного, порівняльного аналізу, графічний метод..

Результати кваліфікаційної роботи бакалавра рекомендовано для використання великих і середніх підприємствах при вирішенні завдань підвищення ефективності реалізації інвестицій на інноваційну діяльність.

Сфера застосування – планування інвестицій в інноваційні проекти підприємства.

Економічна чи соціально-економічна ефективність. При виході на планову потужність валова щоквартальна виручка проекту складе 49 875 доларів США, валовий прибуток – 14 103 доларів США, чистий прибуток – 9 167 доларів США.

Значимість роботи для підприємства полягає в тому, що розроблені пропозиції можуть бути використані топ – менеджментом при плануванні програм його розвитку.

ABSTRACT

qualification work of the bachelor
student group 073-20-4
Dnipro University of Technology
Dibrovy Rostislav Danylovych

Title: Substantiation of managerial decisions in the field of investment and innovation activity of an enterprise (based on the materials of “Dniprovazmash” JSC)

INVESTMENT, INNOVATION, MANAGEMENT, UPDATE, TECHNOLOGY, PRODUCTION, PROJECT, EFFICIENCY.

Structure of work: 75 pages of computer text; 6 drawings; 18 tables; 35 reference sources.

The object of development is the management processes of the enterprise's investment and innovation activities.

The purpose of the work is theoretical substantiation and development of solutions for managing investment and innovation activities of the enterprise.

The main results of the bachelor's qualification work are as follows:

- the theoretical principles of management of the investment and innovation activities of the enterprise, the study of conditions and the available organizational and economic support for the effectiveness of the formation and implementation of its development processes were analyzed; the main problems of the production and economic activity of the investigated enterprise are determined on the basis of an assessment of the market environment, technical and economic indicators and a forecast of conditions for the development of activity; the recommendations regarding the formation of an effective organizational and economic mechanism for managing the investment and innovation activities of the enterprise are substantiated.

Research methods. The study was performed on the basis of theoretical and methodological provisions of modern economic theory, laws, scientific research in the field of formation and evaluation of the effectiveness of innovative activity of the enterprise. A system of modern general scientific methods was used to solve the tasks: system analysis, induction and deduction, classification, economic-mathematical, statistical, comparative analysis, graphical method.

The results of the bachelor's qualification work are recommended for use by large and medium-sized enterprises when solving the tasks of increasing the efficiency of investment in innovative activities.

The scope of application is planning of investments in innovative projects of the enterprise.

Economic or socio-economic efficiency. At planned capacity, the project's quarterly gross revenue will be \$49,875, gross profit will be \$14,103, and net profit will be \$9,167.

The significance of the work for the enterprise is that the developed proposals can be used by top management when planning its development programs.

ЗМІСТ

Вступ	4
1 Теоретично-методологічні основи управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства	7
1.1 Інноваційна діяльність як об'єкт інвестування	7
1.2 Інвестиційна привабливість проєктів та програм в інноваційній діяльності	9
1.3 Критерії інвестиційної привабливості інновацій	11
2 Аналіз результатів виробничо-господарської діяльності АТ «Дніпроважмаш»	17
2.1 Загальна характеристика діяльності АТ «Дніпроважмаш»	17
2.2 Аналіз рівнів, динаміки та структури результатів виробничо господарської діяльності АТ «Дніпроважмаш»	21
2.3 Визначення потенціалу впровадження заходів для забезпечення інноваційного розвитку АТ «Дніпроважмаш» в існуючих ринкових умовах.....	30
3 Розробка рекомендацій щодо управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства	36
3.1 Рекомендації щодо формування та реалізації інноваційного проєкту АТ «Дніпроважмаш».....	36
3.2 Розробка заходів щодо заміни устаткування АТ «Дніпроважмаш»	39
3.3 Обґрунтування економічної ефективності інвестицій на проєкт впровадження інформаційних технологій у АТ «Дніпроважмаш»	45
Висновки	60
Перелік джерел посилання	63
Додаток А. Фінансова звітність АТ «Дніпроважмаш» за 2023 рік	67
Додаток Б. Рецензія на кваліфікаційну роботу	76
Додаток В. Відгук керівника кваліфікаційної роботи	77

ВСТУП

Як відомо, найважливіша властивість капіталу полягає у можливості приносити прибуток його власнику. Довгострокове вкладення капіталу, або інвестування – одна із форм використання такої можливості.

Суть інвестування, з погляду інвестора (власника капіталу), полягає у відмові від отримання прибутку сьогодні в ім'я прибутку завтра. Такі операції аналогічні наданню позички банком. Підприємство або фірма можуть виступати у двох якостях: а). у ролі організації надає інвестиції (хоча у ролі частіше виступають банки); б). у ролі одержувача інвестицій.

Слід зазначити подвійне вживання терміну «інвестування» в економічній літературі: в одному випадку під ним розуміється поміщення коштів у фінансові активи (цінні папери) – портфельне інвестування, а в іншому – вкладення капіталу в неліквідні активи або «у справу» (у створення нового бізнесу, на придбання обладнання, ліцензій, товарів чи нерухомості) – реальне інвестування.

Відповідно, для ухвалення рішення про довгострокове вкладення капіталу необхідно мати в своєму розпорядженні інформацію, яка тією чи іншою мірою підтверджує два основні припущення:

- а). вкладені кошти мають бути повністю відшкодовані;
- б). прибуток, отриманий внаслідок цієї операції, має бути досить великим, щоб компенсувати тимчасову відмову від використання коштів, а також ризик, що виникає через невизначеність кінцевого результату.

Засобами досягнення цілей у такому разі служать як інтенсивний розвиток всіх елементів виробничо-господарської системи фірми, так і їх інноваційний розвиток. Інноваційна мета при цьому виступає як глобальна стратегія підприємства, як засіб досягнення його більш високих цілей: отримання досить високого прибутку в довгостроковій перспективі, збереження, а потім і підвищення конкурентних можливостей на ринку або у боротьбі за держзамовлення, вирішення кризової проблеми та проблеми виживання в

цілому. Завдання полягає в тому, щоб перевести потенціал організації з одного стану в інший, вищий, достатній для досягнення мети.

Таким чином, проблема прийняття рішення про інвестиції в інноваціях полягає в оцінці плану передбачуваного розвитку подій з точки зору того, наскільки зміст плану та ймовірні наслідки його здійснення відповідають очікуваному результату.

Мета і задачі дослідження. Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є теоретичне обґрунтування й розробка рішень щодо управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства.

Для досягнення поставленої мети було сформульовано і вирішено такі наукові та практичні задачі:

- аналіз теоретичних засад управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства, дослідження умов та наявного організаційно-економічного забезпечення ефективності формування та реалізації процесів її розвитку;

- визначення основних проблем виробничо-господарської діяльності досліджуваного підприємства на основі оцінки ринкового середовища та техніко-економічних показників.

- обґрунтування рекомендацій щодо формування ефективного організаційно-економічного механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства.

Об'єктом розроблення виступають процеси управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства.

Предметом даної роботи є методи удосконалення організаційно-економічного механізму управління інвестиційно-інноваційною діяльністю підприємства.

Методи дослідження. Дослідження виконане на основі теоретичних і методичних положень сучасної економічної теорії, законів, наукових досліджень у галузі формування та оцінки ефективності інноваційної діяльності підприємства. У вирішенні поставлених завдань була використана система

сучасних загальнонаукових методів: системного аналізу, індукції та дедукції, класифікації, економіко-математичного, статистичного, порівняльного аналізу, графічний метод.

Практичне значення отриманих результатів полягає в удосконаленні системи підтримки та прийняття управлінських рішень в сфері інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства. Рекомендації щодо зваженого підходу та формування управлінських рішень, спрямованих на реалізацію ефективних заходів інвестування інноваційної діяльності будуть сприяти збільшенню доходів промислового підприємства.

1 ТЕОРЕТИЧНО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Інноваційна діяльність як об'єкт інвестування

Джерела інвестицій. Інновації в будь-якому секторі економіки вимагають фінансових вкладень. Щоб отримати додатковий прибуток, підвищити ефективність діяльності організації, отримати соціально-економічний ефект, необхідно здійснити фінансові вкладення.

Проте, проблема вибору об'єкта фінансових вкладень для підприємця не обмежується граничною сумою інвестицій. Дослідження [1-3] показали, що найбільшою ефективністю мають вкладення в інновації, де підприємець має можливість отримувати над монопольний прибуток. Високий потенціал ефективності інновацій забезпечує попит на нововведення з боку підприємців, формуючи ринок науково-технічних, організаційних, економічних та соціальних нововведень.

Як джерела інвестицій можуть виступати асигнування бюджетів всіх рівнів, іноземні інвестиції, власні кошти організацій, а також акумульовані у формі фінансового капіталу тимчасово вільні кошти організацій і установ, збереження населення.

Бюджетні асигнування. Бюджетні асигнування на розробку та реалізацію інновацій обмежені доходами бюджетної системи. При цьому залежно від політико-економічних умов спрямування, форми та розміри бюджетних інвестицій в інновації мають суттєві відмінності [4].

Бюджетна криза, характерна для економіки країн, а також для держав, що здійснюють макроекономічні перетворення, обмежує можливості державної участі в розвитку інноваційних процесів.

Іноземні інвестиції. Іноземні інвестиції в інноваційну діяльність можуть здійснюватися як у формі міждержавних, міжурядових програм з науково-технічного та економічного співробітництва, так і у формі приватних інвестицій від закордонних фінансових організацій та приватних підприємців.

Міжнародні приватні інвестиції є досить активними на ринках, що розвиваються. Американські інвестиційні фонди, німецькі банки та інші іноземні приватні інвестори прагнуть забезпечити високу прибутковість власних інвестицій за допомогою міжнародної диверсифікації діяльності. Ризик інвестицій у ринки, що розвиваються, досить високий, але він, як правило, забезпечується більшою дохідністю вкладень. При цьому найбільш привабливими для зовнішніх інвесторів є сировинні та переробні галузі промисловості, оскільки, як правило, ці галузі не вимагають значних попередніх інвестицій, а достатню для конкурентоспроможності якість вивезених на експорт сировини, заготовок і напівфабрикатів може бути забезпечено без використання останніх досягнень науково-технічного прогресу [5].

Власні кошти організацій. Власні кошти організацій залишаються основним джерелом фінансування інноваційної діяльності. Галузі, які в роки проведення макроекономічних реформ в Україні зберегли достатній обсяг оборотних коштів, наразі отримали реальний шанс активно провадити інноваційну діяльність. У першу чергу це стосується галузі зв'язку, де за рахунок короткої тривалості виробничого циклу підприємства практично не відчували впливу інфляції і створили достатній резерв для здійснення науково-технічних проектів [6-8].

Організації з тривалим технологічним циклом виробництва в умовах інфляції не змогли зберегти власні оборотні кошти, що призвело до їхнього важкого фінансового стану. Тому в даний час практично всі організації промисловості позбавлені реальної можливості фінансування інноваційної діяльності за рахунок власних коштів.

Як показує світова практика [5], 80—90% інновацій у світі фінансуються промисловими компаніями переважно за рахунок власних фінансових коштів.

Фінансовий капітал. Фінансовий капітал формується за рахунок акумулювання коштів юридичних осіб та громадян у фінансово-кредитних установах.

На етапі розробки та реалізації інновацій ринок капіталу постає як один з головних факторів суспільного визнання інновацій. Без достатнього фінансового забезпечення життєвий цикл інновації обмежується стадією «ідея». Будь-яке нововведення має бути інвестиційно привабливим і конкурентоспроможним на ринку капіталу. Тому поряд із показниками інноваційності проектів не менш важливими в ринкових умовах стають фінансово-економічні показники: обсяг інвестицій; очікувана прибутковість (рентабельність); термін окупності; чистий дохід та ін. [9].

Економічні показники стають основними, якщо йдеться про залучення стратегічного інвестора (фінансово-кредитної установи, яка готова організувати фінансування розробки та реалізації інновації за рахунок власних та залучених коштів). Як правило, на ринку інновацій інформаційний мінімум про нововведення включає відомості не тільки про їх цілі, а й про розміри інвестицій, очікуваної прибутковості та термін окупності вкладень.

1.2 Інвестиційна привабливість проєктів та програм в інноваційній діяльності

Чинники інвестиційної привабливості. Умовно фактори інвестиційної привабливості інноваційних проєктів та програм можна розділити на дві групи: фінансово-економічні та позаекономічні. У більшості випадків інвестора залучають високі фінансові показники, однак, існують ситуації, за яких новатор змушений реалізувати нововведення, незважаючи на його пряму економічну непривабливість. Наприклад, якщо йдеться про екологічні заходи, які практично завжди мають негативні фінансові показники; проте, промислові фірми, які дбають про свій високий імідж, ведуть активну діяльність у цій галузі [10].

До інших позаекономічних факторів інвестиційної привабливості інновації може бути віднесена галузева приналежність як ідеї для подальшої практичної реалізації, так і підприємства-новатора. Над привабливий інноваційний проект може бути відкинутий тільки тому, що у фірми-новатора недостатнього досвіду роботи в тій галузі, де необхідно реалізувати проект. Або, навпаки, фірма змушена шукати альтернативні сегменти ринку, якщо йдеться про міжгалузеву диверсифікацію.

Галузева інвестиційна привабливість. Галузева інвестиційна привабливість визначається стратегією фірми-новатора. Тому на ринку новацій для забезпечення конкурентоспроможності нововведення проводиться маркетинговий галузевий аналіз, розробляються різні рейтинги галузевої інвестиційної привабливості.

Істотним позаекономічним фактором, що визначає привабливість інновації для інвестора, є імідж і репутація новатора [11].

Внутрішньо корпоративна інвестиційна привабливість. З економічної погляду інвестиційна привабливість визначається як внутрішніми характеристиками інновації (прибутковість інвестицій, термін реалізації проекту та ін), так і умовами залучення фінансових ресурсів та їх джерел.

Інвестування інноваційної діяльності може здійснюватися як за рахунок власних, так і залучених коштів. Для українських підприємств нині основним джерелом інвестицій є власний прибуток та амортизаційні відрахування. Крім того, інвестиційний фонд для інноваційної діяльності може поповнюватися безоплатними вкладеннями у натуральній формі або у вигляді спонсорської фінансової допомоги.

Найбільш популярним у країнах способом збільшення власні кошти підприємства є емісія акцій [12].

Однак, на відміну від інших джерел власних коштів, цей ресурс є платним, оскільки акціонери купують акції з розрахунку на дивіденди. Недостатній розмір дивідендів може призвести до того, що акції, що випускаються, для фінансування інноваційної діяльності виявляться нерозміщеними.

За винятком безвідсоткових позичок залучений капітал видається за умов повернення, терміновості і платності, тобто є кредити у різній формі. Поряд із традиційною формою кредитування в інноваційній діяльності широке поширення отримали лізинг, форфейтинг та франчайзинг [13-15].

Лізинг - довгострокова оренда машин та обладнання на строк до 20 років. Орендодавець власним коштом купує необхідне устаткування і здає їх у оренду орендарю. При цьому права власності на обладнання залишаються у орендодавця. Після закінчення лізингового договору орендар може повернути орендодавцю майно, що орендується, або викупити об'єкт лізингу за залишковою вартістю. Протягом усього терміну експлуатації орендар перераховує плату за користування орендованим майном, що включає амортизацію та дохід орендодавця [13].

Форфейтинг - фінансова операція, що перетворює комерційний кредит на банківський. Інвестор за відсутності достатніх коштів на інновацій випишує комплект векселів. Терміни погашення векселів поступово розподілені у часі. Таким чином, інвестор отримує відстрочку у платежах та гарантії банку щодо забезпечення платежів. Форфейтингові операції для новатора є гарантією надійності фінансового партнера [14].

Найбільш повною фінансовою схемою залучення інвестиційних ресурсів в інноваційну діяльність є франчайзинг. Франчайзинг передбачає тиражування інновацій із залученням великого капіталу. Крім фінансових коштів за договором франшизи новатору можуть бути передані нематеріальні активи: технології, ноу-хау, торговий знак, репутація фірми тощо. Франчайзинг поєднує в собі переваги кредиту та лізингу [15].

1.3 Критерії інвестиційної привабливості інновацій

Рухові мотиви фінансування інноваційної діяльності суттєво залежать від того, чи реалізується інновація на свої чи залучені кошти. Однак для більшості

інновацій у випадках фінансування за рахунок власних коштів і за рахунок залучених фінансових ресурсів в основі лежить показник ціни капіталу.

Ціна власного капіталу. Ціна власного капіталу визначається дивідендною політикою новатора (ціна залучення акціонерного капіталу) пропорційно частці акціонерного капіталу у власних коштах організації [16]:

$$C_s = p \times \frac{U}{U + A + M + B} \quad (1.1),$$

де: C_s - ціна власного капіталу;

p - відношення суми дивідендів до ринкової капіталізації підприємства (*p/e-ratio*);

U - акціонерний капітал;

A - амортизаційний фонд;

M - прибуток;

B - безоплатні надходження.

Ціна власного капіталу для самофінансування інновації є нижньою межею рентабельності: рішення про реалізацію інновацій при прибутковості менше ціни капіталу може серйозно погіршити основні фінансові показники компанії, призвести до неплатоспроможності та банкрутства новатора.

Для зовнішнього інвестора ціна власного капіталу новатора є гарантією повернення вкладених коштів, показник достатнього рівня фінансової надійності об'єкта інвестицій.

Ціна залученого капіталу. Ціна залученого капіталу розраховується як середньозважена процентна ставка за залученими фінансовими ресурсами [175]:

$$C_{inv} = \frac{\sum_{i=1}^m k_i V_j}{\sum_{i=1}^m V_j} \quad (1.2),$$

де: C_{inv} - ціна залученого капіталу;

k_i - ставка залучення фінансового капіталу ($k_i = 0$ для безоплатних позичок), % річних;

V_i - обсяг залучених коштів;

M - кількість джерел залучених коштів.

Ціна залученого капіталу залежить від внутрішніх та зовнішніх факторів. До внутрішніх чинників насамперед належить ділова репутація новатора. На ділову репутацію фірми впливають як фінансові показники її діяльності, а й авторитет вищого менеджменту, що склалася система взаємовідносин з партнерами і конкурентами, імідж, політична підтримка та інших.

Зовнішні фактори, що впливають на ціну залученого капіталу, визначаються макроекономічною ситуацією (рівнем інфляції, ставкою рефінансування НБУ, темпами зростання ВВП та ін.), Державною інвестиційною політикою та ситуацією на фінансовому ринку [18].

Ціна капіталу. Ціна капіталу - відношення загальної суми платежів за використання фінансових ресурсів до загального обсягу цих ресурсів [19]:

$$WACC = \sum_{i=1}^n k_i x d_i \quad (1.3),$$

де: $WACC$ - середньозважена ціна капіталу;

k_i - ціна i -го джерела;

d_i - частка i -го джерела у капіталі компанії.

Ціна капіталу визначає нижню межу прибутковості інноваційного проекту - норму прибутку на інновацію. Таким чином, новатор, приймаючи рішення про початок реалізації проекту, повинен враховувати такі фактори:

- ціну власного капіталу;
- ціну залученого капіталу;
- структуру капіталу (співвідношення власних та залучених коштів).

Інтеграція цих чинників у показнику ціни капіталу є базою визначення інвестиційної привабливості інноваційного проекту.

Норма прибутку для новатора

Як інвестор, так і новатор при прийнятті рішення про реалізацію нововведення стикаються з проблемою визначення нижньої межі прибутковості інвестицій, якість якої, як правило, виступає нормою прибутку.

Норма прибутку визначається новатором та інвестором з різних точок зору. Організація, що реалізує нововведення, виходить із внутрішніх обмежень, до яких насамперед відносяться ціна капіталу, внутрішні потреби виробництва (обсяг необхідних власних коштів для реалізації виробничих, технічних, соціальних програм), а також зовнішні фактори, до яких відноситься ставка банківських депозитів, ціна залученого капіталу, умови галузевої та міжгалузевої конкуренції [20].

Керівництво компанії-новатора стикається, як мінімум, з однією альтернативою інвестицій — вкласти тимчасово вільні кошти в банківські депозити або державні цінні папери, отримуючи гарантований дохід без додаткової високо ризикової діяльності. Тому дохідність інноваційних проектів має перевищувати ставку за банківськими депозитами і дохідність пред'явлених до погашення державних цінних паперів.

Механізм впливу конкуренції на визначення внутрішньої норми прибутку не працює прямо: галузева доходність може бути вищою, ніж виробнича рентабельність новатора. Це з різними масштабами виробництва: зберігаючи конкурентоспроможність продукції та утримуючи під контролем значну частину ринку, велика компанія може навмисне збивати ціни, забезпечуючи достатній обсяг прибутку значними обсягами продажів. Тому, встановлюючи норму прибутку за середні значення рентабельності, її, як правило, порівнюють з масштабами виробництва [21].

Норма прибутку для інвестора. Зовнішній інвестор, визначаючи норму прибутку інноваційного проекту, керується альтернативними вкладеннями коштів. У цьому порівнюється ризик вкладень та його дохідність: зазвичай, інвестиції з меншим ризиком приносять інвестору менший дохід. Тому ухвалення рішення про фінансування інновації інвестор узгодить зі своєю фінансовою стратегією (схильність до ризику, відраза до ризику). Ризик інвестицій у фінансові інструменти оцінюють фінансові менеджери. Інвестори, які ухвалили рішення про фінансування інноваційних проектів, рівень ризику закладають як надбавку до норми прибутку (див. табл. 1.1 [22]).

Таблиця 1.1 - Вимоги до норми прибутку для різних груп інвестицій

№ з/п	Групи інвестицій	Необхідна норма прибутку
1	Заміщуючі інвестиції - категорія 1 (нові машини або обладнання, транспортні засоби тощо, які виконуватимуть функції, аналогічні до обладнання, що заміщується)	Ціна капіталу
2	Заміщуючі інвестиції - категорія II (нові машини або обладнання, транспортні засоби тощо, які виконуватимуть функції, аналогічні до обладнання, що заміщується, але є технологічно досконалішими, для їх обслуговування потрібні фахівці вищої кваліфікації, організація виробництва вимагає інших рішень.	Ціна капіталу + 3%
3	Заміщуючі інвестиції - категорія III (нові потужності допоміжного виробництва: склади, будівлі, які замінюють старі аналоги; а також заводи, що розміщуються на новому майданчику)	Ціна капіталу + 6%
4	Нові інвестиції - категорія 1 (нові потужності або пов'язане обладнання, за допомогою якого будуть вироблятися продукти, що раніше випускалися)	Ціна капіталу + 5%
5	Нові інвестиції – категорія III (нові потужності або машини, які тісно пов'язані з діючим обладнанням)	Ціна капіталу + 8%
6	Нові інвестиції - категорія II (нові потужності та машини або поглинання та придбання інших фірм, які не пов'язані з діючим технологічним процесом)	Ціна капіталу + 15%
7	Інвестиції в науково-дослідні роботи – категорія 1 (прикладні НДР, спрямовані на певні специфічні цілі)	Ціна капіталу +10%
8	Інвестиції в науково-дослідні роботи – категорія II (фундаментальні НДР, цілі яких точно не визначені та результат заздалегідь невідомий)	Ціна капіталу +20%

Обґрунтування економічної ефективності проекту. Ефективність інноваційного проекту може бути різною (виходячи з особливостей інновації): технічна, технологічна, екологічна, соціальна, організаційна ефективність. Поруч із технічними критеріями вибору інновації інвестори пред'являють економічні обмеження на інноваційні процеси, прагнучі забезпечити собі гарантію як повернення вкладених коштів, а й отримання доходу. Важливим

фактором, який інвестори враховують при ухваленні рішень про фінансування інновації, є також період, протягом якого будуть відшкодовані понесені витрати, а також період, необхідний для отримання розрахункового прибутку [23].

У ринкових умовах господарювання дуже важливими є такі показники, як рентабельність, термін окупності інвестицій в інновації, чистий дисконтований дохід організації-новатора та низка інших. Однак наведені показники слід доповнювати інвестиційною привабливістю інноваційних проектів, що визначається стратегією фірми-новатора, умовами залучення фінансових ресурсів та їх джерелами, дивідендною політикою новатора. При вирішенні питання щодо реалізації будь-якого проекту необхідно керуватися нижньою межею прибутковості від інвестицій (нормою прибутку). Крім того, допустимість проектів має перевищувати ставки банківських депозитів, на що, як правило, звертають увагу інвестори. Необхідно також визначати ще й точку беззбитковості роботи організації-новатора. Вона визначається обсягом реалізації продукції, при якому покриваються всі витрати виробництва. Отже, вибір об'єкта інвестування є однією з важливих проблем, вирішуваних інвестором. Найбільшою перевагою користуються такі інновації, які дозволяють мати над монопольний прибуток, що дуже часто залежить від сталого попиту на нові види продукції або послуги.

2 АНАЛІЗ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АТ «ДНІПРОВАЖМАШ»

2.1 Загальна характеристика діяльності АТ «Дніпроважмаш»

АТ «Дніпроважмаш» - багатогалузевий виробничий комплекс в області важкого машинобудування, проектує і виробляє обладнання для гірничо-металургійного та енергетичного комплексів. Це одне з провідних підприємств важкого машинобудування України з віковою історією, досвідом та традиціями. Станом на 2024 рік завод входить до складу науково-виробничої групи «Дніпротехсервіс», що створює додаткові конкурентні переваги продукції, яка випускається, визнаної споживачами — українськими та міжнародними організаціями.

Зареєстроване 17.09.2003 р. за юридичною адресою: Україна, 49000, м. Дніпро, вул. Сухий Острів, 3 [24]:

Юридична особа	АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО "ДНІПРОВАЖМАШ" АТ «Дніпроважмаш»
Англійська назва	DNEPROTYAZHMASH" JOIN STOCK COMPANY JSC "DNEPROTYAZHMASH"
Код ЄДРПОУ	00168076
Основний вид діяльності (КВЕД)	28.91 - Виробництво машин і устаткування для металургії
Інші види діяльності	24.10 - Виробництво чавуну, сталі та феросплавів 25.99 - Виробництво інших готових металевих виробів 46.90 - Неспеціалізована оптова торгівля 49.41 - Вантажний автомобільний транспорт 52.29 - Інша допоміжна діяльність у сфері транспорту 38.32 - Відновлення відсортованих відходів
Розмір статутного капіталу	29 923 370.40 грн
Кількість працівників	712

АТ «Дніпроважмаш» було створено на базі побудованого в 1914 році бельгійськими підприємцями Георгом та Шарлем Шодуарами заводу «Шодуар С». У 1918 році підприємство було націоналізоване, у 1924 році перейменовано на Дніпропетровський Завод Металургійного Обладнання (ДЗМО). У 1991 році робітничий колектив орендував майно підприємства з правом викупу. У 1994 році колективом заводу було прийнято рішення про реорганізацію підприємства в Акціонерне Товариство «Дніпроважмаш», потім у Відкрите Акціонерне Товариство «Дніпроважмаш». У 2011 році товариство змінило назву на публічне акціонерне товариство «Дніпроважмаш», яке є правонаступником відкритого акціонерного товариства «Дніпроважмаш». У 2019 році товариство змінило назву на Акціонерне Товариство «Дніпроважмаш», яке є правонаступником Публічного Акціонерного Товариства «Дніпроважмаш» [24].

Випуск сучасного високотехнологічного обладнання неможливий без налагодженого виробництва та прогресивної технології. АТ «Дніпроважмаш» має високотехнологічний цикл виробництва важкого машинного обладнання: від вибору технологій, проектування, виготовлення (від металургії до механічної обробки та складання) до пуско-налагодження та регламентного обслуговування у Замовника. Процес виробництва починається з проектно-конструкторського технологічного інституту і закінчується здачею обладнання під ключ. Завданням проектного інституту є модернізація традиційної продукції підприємства, розробка та проектування унікального та нестандартного обладнання [24].

Виробництво включає в себе взаємопов'язані підрозділи: технічна підготовка виробництва, металургійне виробництво (цех по виробництву зварних, великогабаритних металоконструкцій, цеху, що дозволяють проводити механічну обробку та збирання унікального та нестандартного обладнання) та ін.

У цілому АТ «Дніпроважмаш» має у своєму складі близько двадцяти виробничих підрозділів, а також допоміжне виробництво, яке забезпечує працездатність вищезазначених підрозділів (у тому числі підйомно-транспортне обладнання, залізничний та автомобільний транспорт).

У складі АТ «Дніпроважмаш» також функціонують такі структурні підрозділи: складське господарство, відділ стандартизації, відділ головного технолога, головного металурга, управління контролю якості, відділу охорони здоров'я буту продукції, відділ керування підприємством, планово-економічний відділ, бухгалтерія, фінансовий відділ, юридичний відділ, служба безпеки та охорони підприємства, відділ праці та управління персоналом. Підприємство не має дочірніх підприємств, представників, інших відокремлених структурних підрозділів [24].

Форма власності АТ «Дніпроважмаш» приватна. Товариство є юридичною особою, має самостійний баланс, поточні (в тому числі валютні), вкладні (депозитні) та інші рахунки в банках. Власниками акцій товариства є юридичні особи приватної форми власності та фізичні особи. Державна частка у статутному капіталі Товариства відсутня. Товариство створюється на невизначений строк діяльності. Товариство має цивільні права та обов'язки та здійснює свою діяльність відповідно до норм законодавства України, положень Статуту, а також внутрішніх правил, процедур, регламентів, положень та інших нормативних та організаційно-розпорядчих актів [34].

Основними завданнями у виробничій діяльності у 2024 р. є продовження освоєння нової та інноваційної продукції, серед якої: машина МПЗА-6, холодильні плити для «Запоріжсталі», деталі фурмових приладів для ПрАТ ДМЗ та ін. У 2023 р. планувалося провести капітальні ремонти 22-м одиницям технологічного обладнання. Продовжити подальше розвиток автоматизованої системи управління підприємством. Підприємство активно веде маркетингову політику на українському ринку металургійного обладнання та розширює свій ринок на середньоазіатському ринку (Казахстан, Узбекистан, Киргизія) [24].

Маркетингова політика підприємства у 2023 році будувалася за традиційними напрямками, що склалися останні роки:

- важке машинобудування для гірничо-металургійного комплексу, коксохімічної та вугільної промисловості, для портів та електростанцій;

- підземна інфраструктура - участь у реалізації транспортних та інфраструктурних проєктів біля будівництва метро і шахт.

Результатом маркетингової політики стало залучення таких замовлень, які дозволили забезпечити роботою всі підрозділи підприємства. У рамках даної діяльності вирішувалися завдання розширення номенклатури продукції, модернізації та покращення характеристик вже освоєного обладнання, прискорення реакції на вимоги Замовника, укріплення іміджу підприємства як надійного, кваліфікованого постачальника.

Традиційними споживачами продукції АТ «Дніпроважмаш» у 2023 році були:

- великі підприємства України: ПрАТ «Дніпровський метзавод» (доменне та сталеплавильне обладнання та чаші), ПАТ «Запоріжсталь» (доменне та сталеплавильне обладнання), ПАТ «Запоріжжкокс» (запасні частини),
 - шлаковозі - Казахстан,
 - сегменти – Англія,
 - запчастини до вагоноперекидача – Естонія,
 - колісні пари – Болгарія.

У 2023 році удельна вага експорту у відвантаженої продукції склала 58,6%. АТ «Дніпроважмаш» підтримує партнерські відносини з підприємствами Казахстану, Грузії, Болгарії, Румунії, Англії. Основними групами обладнання, реалізованого у 2023 році є: тьюбінги – 31,2%; металургійне обладнання та розвантажувальні комплекси – 68,8%.

За 2023 рік освоєно понад 50 одиниць нової та інноваційної продукції.

Серед них: клапани жалюзійні та холодильні плити для "Запоріжсталі", редуктор ЦДН-130Б, деталі механізму розведення мосту «VLADSTOR s.r.o.» Чехія, коксохімічне обладнання, сегменти для "Ferrovial Agroman (UK) Limited & Laing O'Rourke Construction Limited Joint Venture" та ін. продукція.

Значна увага на підприємстві приділялася вивченню ринків збуту, розробці конструкторської та технологічної документації, технічній підготовці та освоєнню виготовлення конкурентоспроможних та економічних виробів з

урахуванням вимог Замовників. Протягом 2023 року на підприємстві здійснювалися роботи, спрямовані на удосконалення діючих та запровадження нових технологічних процесів з метою економії матеріальних, трудових ресурсів та зниження собівартості виробів [24].

2.2 Аналіз рівнів, динаміки та структури результатів виробничо-господарської діяльності АТ «Дніпроважмаш»

Велика кількість показників, що характеризують результати діяльності підприємства, створює методичні ускладнення їх системного розгляду. Різниця у призначенні показників ускладнює вибір кожним учасником товарного обміну тих з них, що в найбільшій мірі задовольняють його потреби в інформації про реальний стан даного підприємства. Адміністрацію підприємства, наприклад, цікавить величина отриманого прибутку та його структура, а також фактори, що впливають на її величину. Податкові інстанції зацікавлені в отриманні достовірної інформації про всі складові балансового прибутку: прибутку від реалізації продукції, прибутку від реалізації майна, позареалізаційних результатах діяльності підприємства та ін.

Аналіз кожної складової прибутку підприємства має конкретний характер, тому він дозволяє установникам та акціонерам вибирати напрямки активізації діяльності підприємства. Іншим учасникам ринкових відносин аналіз прибутку дозволяє виробити необхідну стратегію поведінки, спрямовану на мінімізацію втрат та фінансового ризику від інвестування у дане підприємство [25].

Отже стає очевидно що, обов'язковими елементами аналізу фінансових результатів діяльності підприємства є дослідження їх динаміки та структури.

В аналізі використовуються наступні показники прибутку: прибуток від реалізації продукції (робіт, послуг), позареалізаційні результати (доходи і витрати від позареалізаційних операцій), прибуток який підлягає оподаткуванню, чистий прибуток.

Для характеристики динаміки розраховано техніко-економічні показники: абсолютні відхилення (базисні), темп приросту (базисний), середній абсолютній приріст, середній темп приросту [26]. Вихідними даними для розрахунків є показники звітності ПрАТ «Завод «Фрегат», представлені в Додатку А [27].

Абсолютний приріст (або зменшення) Δi розраховується як різниця рівнів ряду [26]:

$$\text{а) базисний} \quad \Delta^{\text{б}} = y_i - y_0 \quad (2.1)$$

де y_i – базовий рівень ряду динаміки, $y_i = y_0$.

Темп приросту T_i виражається в процентах і показує, на скільки рівень y_i більший (менший) від рівня, взятого за базу порівняння [26]:

$$\text{а) базисний} \quad T_{\text{б}}^{\text{пр}} = \frac{y_i - y_0}{y_0} * 100\% \quad (2.2)$$

Середній абсолютній приріст $\bar{\Delta}$ характеризує середню зростання (або зменшення) n рівнів ряду динаміки та обчислюється за формулою [26]:

$$\bar{\Delta}^{\text{б}} = \frac{y_m - y_0}{m} \quad (2.3)$$

де m – число ланцюгових абсолютних приростів ($m = n - 1$).

Середній темп приросту показує на скільки в середньому збільшується (зменшується) цей рівень порівняно з попереднім. Його обчислюють за формулою [26]:

$$\bar{T}_{\text{пр}}^{\text{б}} = \sqrt[m]{\frac{y_n}{y_0}} * 100\% - 100\% \quad (2.4)$$

де m – число ланцюгових абсолютних приростів ($m = n - 1$);

y_n, y_0 – початковий та кінцевий рівні ряду динаміки.

Їх динаміку за 2021 - 2023 роки представлено у таблиці 2.1 та на рисунках 2.1 - 2.2.

З таблиці 2.1 можна зробити висновки, що обсяг реалізації за цей період має тенденцію до збільшення, що пов'язано із зростанням відходів від руйнувань на підприємствах внаслідок бойових дій.

Таблиця 2.1 – Динаміка основних техніко-економічних показників АТ «Дніпроважмаш»

№	Показники	Од. виміру	Роки		
			2021	2022	2023
1	2	3	4	5	6
1	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	тис. грн.	732996	174371	243836
	Δ^b	тис. грн	-	-558625	-489160
	$T_{пр}^b$	%	-	-76,2	-66,7
	$\bar{\Delta}^b$	тис. грн	-244580		
	$\bar{T}_{пр}^b$	%	-33,4		
2	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	тис. грн.	660505	172967	301634
	$\Delta б$	тис. грн	-	-487538	-358871
	$T_{прб}$	%	-	-73,8	-54,5
	$\bar{\Delta}^b$	тис. грн	-179436		
	$\bar{T}_{пр}^b$	%	-27,2		
3	Валовий прибуток (збиток)	тис. грн.	72491	1404	-57798
	Δ^b	тис. грн	-	-71087	-130289
	$T_{пр}^b$	%	-	-98,1	-179,8
	$\bar{\Delta}^b$	тис. грн	-65145		
	$\bar{T}_{пр}^b$	%	-89,9		
4	Інші операційні доходи	тис. грн.	37301	56208	220003
	Δ^b	тис. грн.	-	18907	182702
	$T_{пр}^b$	%	-	50,7	489,8
	$\bar{\Delta}^b$	тис. грн.	91351		
	$\bar{T}_{пр}^b$	%	244,9		
5	Інші операційні витрати	тис. грн.	31120	44941	79932
	Δ^b	тис. грн.	-	13821	48812
	$T_{пр}^b$	%	-	44,4	156,8
	$\bar{\Delta}^b$	тис. грн.	24406		

Продовження табл. 2.1

1	2	3	4	5	6
	$\bar{T}_{\text{пр}}^{\text{б}}$	%	78,4		
6	Сумарні доходи	тис. грн.	770533	245365	496884
	$\Delta^{\text{б}}$	тис. грн.	-	-525168	-273649
	$T_{\text{пр}}^{\text{б}}$	%	-	-68,2	-35,6
	$\bar{\Delta}^{\text{б}}$	тис. грн.	-136825		
	$\bar{T}_{\text{пр}}^{\text{б}}$	%	-17,8		
7	Сумарні витрати	тис. грн.	922243	379172	557559
	$\Delta^{\text{б}}$	тис. грн.	-	-543071	-364684
	$T_{\text{пр}}^{\text{б}}$	%	-	-58,9	-39,6
	$\bar{\Delta}^{\text{б}}$	тис. грн.	-182342		
	$\bar{T}_{\text{пр}}^{\text{б}}$	%	-19,8		
8	Прибуток від звичайної діяльності	тис. грн.	-151710	-133807	-60675
	$\Delta^{\text{б}}$	тис. грн.	-	17903	91035
	$T_{\text{пр}}^{\text{б}}$	%	-	11,8	60,0
	$\bar{\Delta}^{\text{б}}$	тис. грн.	45518		
	$\bar{T}_{\text{пр}}^{\text{б}}$	%	30,0		
9	Чистий прибуток	тис. грн.	-151710	-133807	-60675
	$\Delta^{\text{б}}$	тис. грн.	-	17903	91035
	$T_{\text{пр}}^{\text{б}}$	%	-	11,8	60,0
	$\bar{\Delta}^{\text{б}}$	тис. грн.	45518		
	$\bar{T}_{\text{пр}}^{\text{б}}$	%	30,0		

Аналіз основних показників дохідності підприємства і структури прибутку (рис. 2.1) вказують на те, що за період, який аналізується, спостерігалось зменшення обсягів реалізації продукції з 966 871 тис. грн. у 2019 році до 243 836 тис. грн. у 2023 р., що являє собою негативну тенденцію й характеризує діяльність підприємства за аналізований період не з кращого боку.

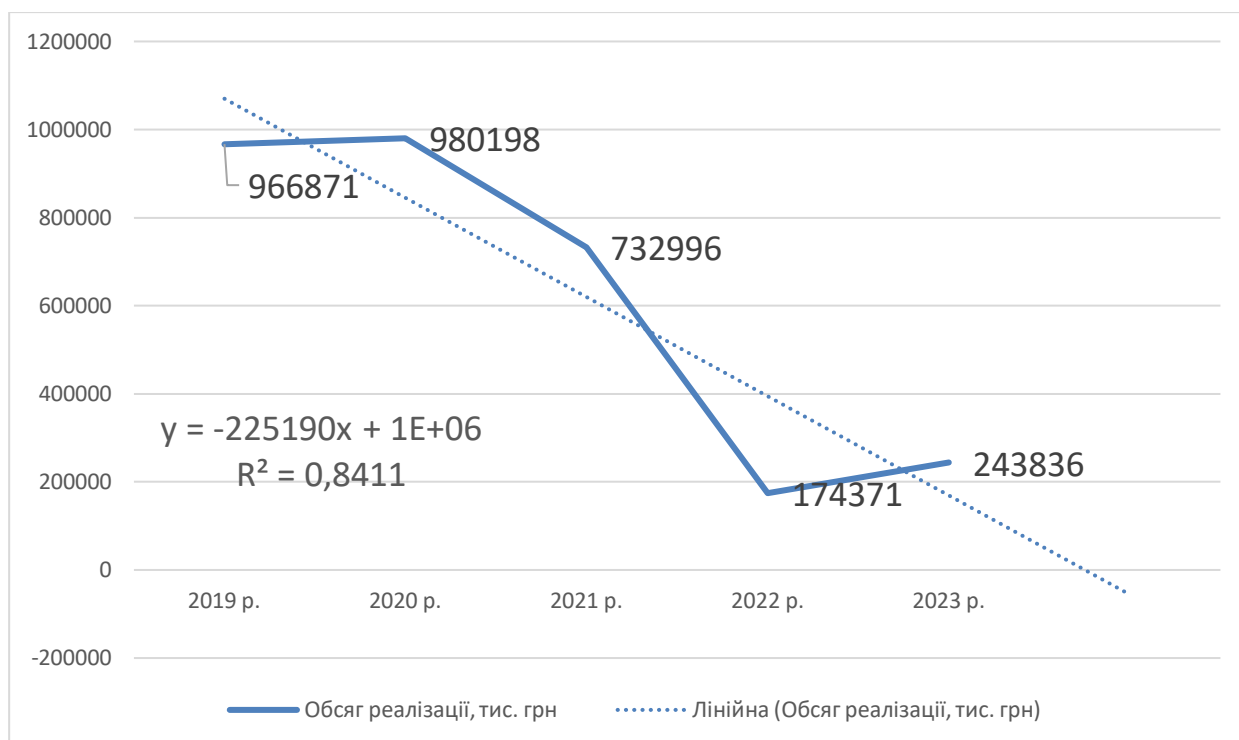

Рисунок 2.1 – Динаміка обсягу реалізації АТ «Дніпроважмаш», тис. грн

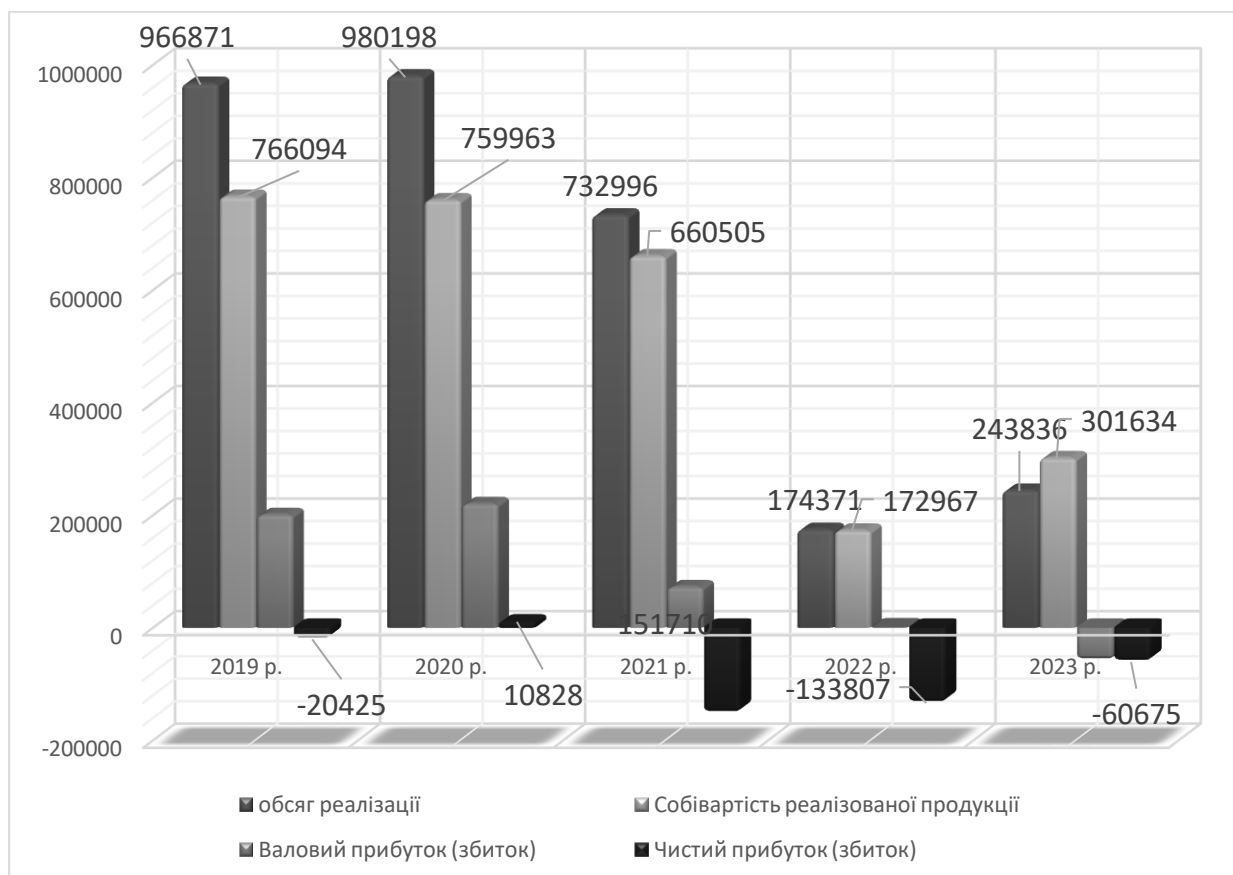

Рисунок 2.2 – Динаміка вартісних показників діяльності АТ «Дніпроважмаш», тис. грн

Це було пов'язано із зменшенням виручки від реалізації продукції внаслідок бойових дій .

Ефективність виробництва визначає рівень фінансово-економічних результатів і має поліномність визначення і застосування для аналітичних оцінок та управлінських рішень. З огляду на це важливим є відокремлювання за окремими ознаками відповідних видів ефективності, кожен з яких має певне практичне значення для системи господарювання. Підвищення рентабельності забезпечується переважно зниженням собівартості одиниці продукції. Чим краще використовуються основні виробничі фонди, тим нижче фондоємність, вище фондovіддача і в наслідок цього відбувається зростання показника рентабельності виробництва. Також істотний вплив на показник рентабельності здійснює поліпшення використання матеріальних обігових коштів, при цьому знижується їхній розмір, що припадає на 1 гривню реалізованої продукції. Отже, чинники прискорення оборотності матеріальних оборотних коштів є одночасно чинниками росту рентабельності виробництва.

Дані для проведення аналізу рентабельності діяльності АТ «Дніпроважмаш» за 2023 рік представлені в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2 - Дані для аналізу рентабельності діяльності підприємства

Показник	2022 рік, тис. грн.	2023 рік, тис. грн.
Виручка від реалізації	174371	243836
Собівартість	172967	301634
Валовий прибуток (- збиток)	1404	-57798
Сумарні доходи	245365	496884
Сумарні витрати	379172	557559
Прибуток до оподаткування	-133807	-60675
Податок на прибуток	0	0
Чистий прибуток (- збиток)	-133807	-60675
Власний капітал	453 210	392 535
Весь капітал підприємства	1 293 718	1 099 316

Для розрахунку показників рентабельності капіталу переважно береться середня величина капіталу. Так, власний капітал на початок року складав 453210 тис. грн., а на кінець року – 392535 тис. грн. Середня сума капіталу, що використовується в формулі рентабельності складатиме:

$$(453210 + 392535) : 2 = 422872,5 \text{ тис. грн.}$$

Проте в умовах інфляції більш реальні оцінки можна одержати, використовуючи миттєві значення показників капіталу.

Розрахуємо показники рентабельності:

а) Рентабельність продаж [32]:

$$R_n = \frac{П_{pn}}{B} * 100, \quad (2.5)$$

де R_n — рентабельність продаж;

$П_{pn}$ — валовий прибуток від реалізації продукції, тис. грн.;

B — виручка від реалізації продукції, тис. грн..

За аналізований період рентабельність продаж склала:

$$R_{n(2022)} = 1404 : 174371 * 100 = 0,8\%,$$

$$R_{n(2023)} = -57798 : 243876 * 100 = -23,7\%$$

Таким чином, якщо за останній рік з кожної гривні реалізованої продукції підприємство не одержувало прибутку. Це може пояснити призупиненням виробництва і, як наслідок – суттєвого зниження обсягів реалізації продукції.

б) Рентабельність операційної діяльності (окупність витрат) [32]:

$$R_g = \frac{ОП_{pn}}{ЗВ} * 100, \quad (2.6)$$

де $ЗВ$ — сумарні витрати на продукцію, тис. грн..

$ОП_{pn}$ — сумарний дохід, тис. грн.;

$$R_{g(2022)} = 245365 : 379172 * 100 = 64,7\%,$$

$$R_{g(2023)} = 496884 : 557559 * 100 = 89,1\%$$

Звідси витікає, що кожна гривня операційних витрат в 2023-му році принесла підприємству збиток в розмірі 10,9 копійок, це в 3,2 рази менша збитковість операційної діяльності ніж у минулому році.

в) Рентабельність (прибутковість) всього капіталу підприємства [32]:

$$R_k = \frac{ЧП}{K} * 100, \quad (2.7)$$

де $ЧП$ — чистий прибуток, грн.;

K — весь капітал підприємства, грн..

$$R_{k(2022)} = -133807 : 1293718 * 100 = -10,3\%,$$

$$R_{k(2023)} = -60675 : 1099316 * 100 = -5,5\%$$

г) Рентабельність власного капіталу:

$$R_{BK} = \frac{ЧП}{BK} * 100, \quad (2.8)$$

де BK — власний капітал підприємства, грн..

$$R_{k(2022)} = -133807 : 453210 * 100 = -29,5\%,$$

$$R_{k(2023)} = -60675 : 392535 * 100 = -15,5\%$$

Ефективність використання власних засобів підприємства в досліджуваному інтервалі збільшилась у 1,9 рази, що свідчить про позитивність результатів їх використання.

Зведемо отримані дані в таблицю 2.3.

Таблиця 2.3 - Динаміка рівнів показників рентабельності

Показник	2022 р., %	2023 р., %	Відхилення, %
Рентабельність продажів	0,8	-23,7	-24,5
Рентабельність операційної діяльності (окупність витрат)	64,7	89,1	24,4
Рентабельність всього капіталу	-10,3	-5,5	4,8
Рентабельність власного капіталу	-29,5	-15,5	14,0

З зазначеної моделі можемо зробити висновок, що рентабельність власного капіталу підприємства залежить від трьох чинників першого порядку: чистої рентабельності продажів, ресурсовіддачі та структури джерел коштів, які були інвестовані в підприємство. Важливість зазначених показників пояснюється тим,

що вони в деякому значенні узагальнюють усі боки фінансово-господарчої діяльності підприємства: перший чинник узагальнює звіт про фінансові результати, другий — актив балансу, третій — пасив балансу.

В основі зазначеної схеми аналізу закладена детермінована модель [32]:

$$R_{BK} = \frac{\text{Чистий_прибуток}}{\text{Власний_капітал}} = R_n \times P_{\text{відт}} \times K_{\text{зал}}, \quad (2.9)$$

$$R_n = \frac{\text{Чистий_прибуток}}{\text{Виручка_від_реалізації}}, \quad (2.10)$$

$$P_{\text{відт}} = \frac{\text{Сумарні_доходи}}{\text{Усього_активів}}, \quad (2.11)$$

$$K_{\text{зал}} = \frac{\text{Загалом_джерел_коштів}}{\text{Власний_капітал}} \quad (2.12)$$

Для проведення факторного аналізу рентабельності підприємства можливе використання будь-яких прийомів елімінування. Ми використаємо один з найбільш простих — прийом абсолютних різниць.

Для зручності розрахунку впливу чинників на коефіцієнт рентабельності власного капіталу побудуємо таблицю 2.4.

Таблиця 2.4 - Зміни коефіцієнта рентабельності власного капіталу та факторних показників в динаміці

№	Показник	2022 р.,	2023 р.,	Відхилення
1	Рентабельність продажів	0,008	-0,237	-0,245
2	Ресурсовіддача	0,190	0,452	0,262
3	Коефіцієнт фінансової залежності	2,855	2,801	-0,054
4	Рентабельність власного капіталу	-0,295	-0,155	0,140

Вплив на зміну коефіцієнта рентабельності власного капіталу зміни показника чистої рентабельності продажів визначимо наступною формулою:

$$R_{BK}^{PI} = \Delta R_n \times P_{\text{відт}}^0 \times K_{\text{зал}}^0, \quad (2.22)$$

$$R_{BK}^{PI} = -0,133$$

Зміна коефіцієнта рентабельності власного капіталу за рахунок зміни показника ресурсовіддачі [32]:

$$R_{BK}^P = R_n^1 \times \Delta P_{від} \times K_{зал}^1, \quad (2.23)$$

$$R_{BK}^P = -0,174$$

Зміна коефіцієнта рентабельності власного капіталу за рахунок зміни коефіцієнта фінансової залежності:

$$R_{BK}^{\Phi 3} = R_n^1 \times P_{від}^1 \times \Delta K_{зал}, \quad (2.24)$$

$$R_{BK}^{\Phi 3} = 0,006$$

Узагальнимо в таблиці 2.5 вплив чинників, які впливають на зміну показника рентабельності власного капіталу.

Таблиця 2.5 - Вплив чинників на рентабельність власного капіталу

№	Показник	Вплив
1	Рентабельність продажів	-0,133
2	Ресурсовіддача	-0,174
3	Коефіцієнт фінансової залежності	0,005
4	Всього (зміна коефіцієнта рентабельності власного капіталу)	0,140

Таким чином, зафіксовано зменшення коефіцієнта ресурсовіддачі та рентабельності продажів, в результаті чого показник рентабельності власного капіталу хоч і показав позитивні зміни (+0,140), має від'ємне значення (-0,155), що вказує на наявність певних проблемних моментів у використанні ресурсної бази АТ «Дніпроважмаш».

2.3. Визначення потенціалу впровадження заходів для забезпечення інноваційного розвитку АТ «Дніпроважмаш» в існуючих ринкових умовах

Для реалізації корпоративного плану розвитку дуже важливо заздалегідь визначити сильні та слабкі сторони підприємства та фактори ризику, що створюють реальну загрозу не лише реалізації проекту, а й існуванню

підприємства в цілому. Це дозволить реалізаторам проекту бути готовим до змін у політичному, організаційному та ринковому середовищах навколо підприємства, та своєчасно адекватно реагувати на них.

Аналіз ринкового середовища АТ «Дніпроважмаш» свідчить, що різноманітність українських машинобудівних підприємств дуже велика. Їх можна звести в три великі групи: виробництво машин та обладнання, виробництво електрообладнання та виробництво транспортних засобів. Окрім них ще близько ста спеціалізованих галузей, підгалузей та виробництв.

Переважну кількість цих підприємств було створено за часів СРСР. Гіганти важкого машинобудування ще до війни перебували у складному економічному становищі, а зараз багато хто з них просто виживає. Середні та невеликі підприємства в основному зуміли вбудуватися у ринкові відносини.

В умовах війни, завдяки держоборонзамовленню та іншому бюджетному фінансуванню, низка машинобудівних підприємств нарощують обсяги, освоюють нові види продукції.

У системі статистичної звітності машинобудування входить у переробну промисловість, що є частиною промисловості взагалі. В умовах війни Держстат припинив публікацію низки даних, інші ж публікує з великим запізненням. Так, дані по галузях зараз відомі лише за дев'ять місяців 2023 року. У промисловості чистий прибуток склав 88 млрд грн (рис. 2.3), прибутковими виявились 73,8% підприємств, які задекларували 185,2 млрд грн прибутку. Рентабельність операційної діяльності у машинобудуванні становила 11,4% (усієї діяльності – 8,3%). Це один із найвищих показників, вищий лише у добувній промисловості – 23,5% (12,8%) [29].

В результаті проведеного аналізу ринкового середовища досліджуваного підприємства, визначили такі сильні та слабкі сторони підприємства та ризики, вплив яких може надати вирішальне значення на впровадження нових організаційних рішень щодо розвитку підприємства (таблиці 2.6 та 2.7).

Аналіз внутрішньої конкурентоспроможності певною мірою відрізняється від аналізу міжнародної конкурентоспроможності. Так, на прикладі АТ

«Дніпроважмаш» можна побачити, що, скажімо, такий компонент аналізу, як аспект внутрішньої слабкості має різне змістовне наповнення для внутрішнього та зовнішніх ринків. Зокрема, це виявляється в таких складових, як потенціал фінансового забезпечення, здатність конкурувати на одних географічних ринках та слабе забезпечення для конкуренції на інших географічних ринках тощо.

Рисунок 2.3 – Показники діяльності машинобудівної галузі в умовах воєнного стану за 9 місяців 2023 року

У той же час аналіз міжнародної конкурентоспроможності АТ «Дніпроважмаш» (таблиця 2.12) дає можливість зробити висновок, що підприємство стикається з серйозними викликами – протекціоністськими діями урядів, високим рівнем вимогливості клієнтів, нездатністю української банківсько-кредитної системи адекватним чином підтримати бізнес тощо. Очевидним є той факт, що в майбутньому умови міжнародної конкуренції будуть лише ускладнюватись й потребувати від підприємства ще більш ефективно вирішувати цілу низку складних питань - від технологічних до маркетингово-збутових.

Таблиця 6 – SWOT-аналіз внутрішньої ринкової ситуації для АТ «Дніпроважмаш»

Зовнішні фактори	Можливості	Загрози
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зростання ринку. 2. Реалізація окремих товарів під власною маркою. 3. Наявність незадіяних сегментів ринку. 4. Зменшення загальновиробничих витрат за рахунок збільшення обсягів виробництва. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Насиченість ринків за окремими видами продукції зменшує кількісну потребу. 2. Посилення конкуренції за окремими видами продукції та втрата монопольного становища. 3. Зміна, підвищення вимог споживачів до продукції обслуговування і стандартів.
Внутрішні фактори	Сильні сторони	Слабкі сторони
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Монопольне становище на внутрішньому ринку за окремими видами продукції. 2. Наявність кваліфікованого інженерно-технічного персоналу. 3. Технічні можливості (наявність специфічного технологічного обладнання для механічної обробки металу, вантажопідйомні механізми). 4. Виробнича потужність підприємства. 5. Достатньо високий рівень заробітної плати та належні умови праці. 6. Широкий асортимент продукції. 7. Значні можливості просування продукції на специфічних ринках Європи. 8. Гнучке ціноутворення. 9. Експлуатаційні характеристики продукції. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Високий ступінь кооперації та залежності від постачальників комплектуючих виробів та субпідрядних організацій. 2. Недосконале, застаріле технічне оснащення за рядом технологічних процесів (розкрій металу, фарбування, оснащення ЦЗЛ тощо). 3. Відсутність програми сервісного обслуговування. 4. Слабкий ступінь контролю за виконанням технологічних процесів. 5. Відсутність ефективних програм підвищення кваліфікації персоналу. 6. Система менеджменту якості на підприємстві має фрагментарний характер.

Таблиця 2.7 – SWOT-аналіз міжнародної конкурентоспроможності підприємства АТ «Дніпроважмаш»

Зовнішні фактори	Можливості	Загрози
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зростання міжнародних ринків. 2. Відомий бренд дає можливість просування на нові ринки. 3. Розвинута мережа постачальників. 4. Наявність виробничих потужностей дає змогу задовольнити зростання попиту. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Обмеження ринків з політичних мотивів, введення квот. 2. Підвищення імпортного мита. 3. Підвищення вимог покупців до якості товарів та рівня обслуговування. 4. Проблеми з поверненням ПДВ експортерам.
Внутрішні фактори	Сильні сторони	Слабкі сторони
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Собівартість. 2. Дозвільна документація (сертифікати, дозволи, акредитації). 3. Наявність представництв у ряді країн. 4. Достатньо високий технічний рівень продукції. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Недостатність фінансових ресурсів. ➤ Висока вартість кредитних ресурсів. ➤ Невідповідність продукції міжнародним стандартам та обмеженість ринками країн Європи. ➤ Значна віддаленість від багатьох ринків.

В процесі планування інноваційної діяльності АТ «Дніпроважмаш» слід зважувати на те, що машинобудівна промисловість в Україні є стратегічно важливою галуззю для підтримки обороноздатності країни, її технологічного та інноваційного розвитку, долучення до глобальних ланцюгів створення продукції. У період війни низка галузей машинобудування забезпечує потреби оборони, здійснюючи розроблення та виробництво інноваційних зразків техніки.

Для впровадження інноваційних розробок у галузі defense tech з липня 2022 р. Український фонд стартапів (USF) виділяє гранти до 35 тис. дол. США на проекти з розвитку військових технологій, оборони, кібербезпеки. Для підтримки українських розробників у сфері інноваційних оборонних технологій на базі USF у 2023 р. засновано кластер з розвитку оборонних технологій «Brave1». Ця платформа об'єднує як підприємців, які мають ідеї та розробки, так і тих, хто готовий інвестувати в їхній розвиток. На гранти у фонді передбачено понад 100 млн грн [39].

2023 р. оборонна промисловість стала одним з найбільших рушіїв відновлення економіки – вітчизняний ОПК виріс утричі проти 2022 р.; у поточному році очікується зростання вшестеро [31]. Активне виробництво відбувається за напрямками: бронетехніка; морські й радарні системи; високоточне озброєння; боєприпаси; авіабудування; авіаремонт [32]. На засіданні Кабінету Міністрів України 03 січня 2024 р. Прем'єр-міністр Д. Шмигаль повідомив, що цього року Україна планує витратити на закупівлю, виробництво та ремонт озброєння понад 265 млрд грн, у пріоритеті – виробництво дронів, снарядів, патронів та броньованої техніки для військових [30]. З початку повномасштабної війни на території України потреби ЗСУ у військовій техніці дедалі частіше задовольняють зразками українських виробників.

Для підтримки цих напрямів важливо: масштабувати проекти виробництва критично важливих видів машинобудівної продукції (спецтехніки, будівельної техніки, транспортних засобів тощо) у спосіб налагодження співпраці між

державними, місцевими органами влади і виробниками, а також локалізації на базі українських підприємств виробництва техніки закордонних зразків; сприяти інноваційним розробкам у галузі defense tech, започаткувати контракування Міноборони великих партій продукції ОПК з визначенням тактико-технічних характеристик товарів, потрібних у масовому виробництві, що сприятиме завантаженню виробничих потужностей; зміцнювати зв'язки між галузевими науково-дослідними установами та технологічними підрозділами машинобудівного сектора в подоланні проблем створення нових матеріалів і технологій, пошуку й реалізації оригінальних ідей щодо створення вітчизняних брендів відповідно до сучасних потреб тощо [30].

3 РОЗРОБКА РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО УПРАВЛІННЯ ІНВЕСТИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

3.1 Рекомендації щодо формування та реалізації інноваційного проєкту АТ «Дніпроважмаш»

В цілях поліпшення ефективності роботи підприємства пропонується :

- здійснити капіталовкладення з метою модернізації і вдосконалення використовуваних засобів праці, особливо в тих випадках, де проводиться трудомістка продукція. Це стосується цеху по виробництву метало конструкцій, де необхідно знайти істотний резерв для зниження собівартості продукції і збільшення прибутку;

- удосконалювати організацію праці з метою ефективного використання трудових ресурсів і вирівнювання динаміки співвідношення темпів зростання зарплати з темпом зростання продуктивності праці;

- удосконалювати і виключити недоліки в системі збуту продукції, поліпшити роботу відділу маркетингу для швидкого реагування на зміну попиту споживача, особливо що стосується будівельних робіт, послуг населенню;

- в області нормування оборотних коштів застосувати методику «модель економічно обґрунтованого замовлення» з метою прискорення оборотності оборотного капіталу.

Об'єктом для детального аналізу і реалізації пропозицій вибрана ділянка по виготовленню метало конструкцій. Головними причинами такої вибору є : підвищення цін на основні матеріали у зв'язку з інфляцією на міжнародному ринку матеріальних ресурсів і появу фірм – конкурентів, що проводять аналогічну продукцію в даному регіоні. У зв'язку з цим ділянка збірки метало конструкцій потребує істотних заходів щодо знаходження резервів зниження собівартості продукції, резервів збільшення прибутку, підвищення

конкурентоспроможності продукції в очах споживачів, зниження ціни і як результат – підвищення рівня рентабельності продукції.

Як заходи щодо поліпшення ефективності роботи цеху в даній дипломній роботі пропонується :

1. Здійснити модернізацію устаткування з метою скорочення тривалості виробничого циклу, скорочення трудомісткості операцій і як наслідок зниження собівартості на одиницю продукції.

2. Придбати нову, прогресивнішу інтелектуальну комп'ютерну програму для розрахунку конструкцій і креслень. Нова програма фірми «SCHUCO» дозволяє здійснити розрахунки оптимальної витрати матеріалу (зготовки, армування, дистанції), що веде у свою чергу до скорочення відходів виробництва і зниження собівартості продукції; вести облік залишків матеріалу на складі; здійснювати оптимізацію поточних запасів, використовуючи при цьому «Модель економічно обґрунтованого замовлення» (EOQ – model).

Розрахунковий механізм цієї моделі заснований на мінімізації витрат по закупівлі і зберіганню запасів на підприємстві. Ці витрати діляться на дві групи:

а) сума витрат по завезенню товарів, включаючи витрати по транспортуванню і прийманню товарів.

б) сума витрат по зберіганню товару на складі підприємства (утримання складських приміщень і устаткування, зарплата персоналу, фінансові витрати по обслуговуванню капіталу, вкладеного в запаси).

3. Запропонувати нову пропозицію на ринку України

Управління запасами – це дуже важлива і відповідальна ділянка роботи. Від оптимальності запасів залежать всі кінцеві результати діяльності підприємства. Ефективне управління запасами дозволяє прискорити оборотність капіталу і підвищити його прибутковість, зменшити поточні витрати на їх зберігання, вивільнити з поточного господарського обороту частину капіталу, реінвестуючи його в інші активи.

Здійснити оптимізацію товарних потоків в просторі і в часі, застосувавши при цьому метод логістики, який координує рух товарів по всьому ланцюжку

«постачальник – підприємство, – покупець» і гарантує, що необхідні матеріали і продукти будуть представлені своєчасно, в потрібному місці, в необхідній кількості і бажаної якості. В результаті скорочуються витрати на складування, значно зменшується тривалість знаходження капіталу в запасах, що сприяє прискоренню його оборотності і підвищенню ефективності його функціонування, конкурентоспроможності.

Повертаючись до теми модернізації устаткування, потрібно сказати, що в даній дипломній роботі рекомендується придбати нові верстати і замінити ними нині чинні, менш прогресивні.

Переваги нового зварювального верстата старим:

- одночасно зварює два профіля металоконструкції під кутом 90 градусів;
- можливість регулювання зварювальних головок для зварювання профілів різних розмірів ;
- повністю автоматичний цикл зварки з автоматичним контролем температури;
- можлива настройка тиску притиску і стикування при зварці;
- виключає можливість отримання деформації кутів при зварюванні малогабаритних конструкцій;
- дозволяє скоротити трудомісткість операцій в 2 рази.

Верстати рекомендується придбати турецького виробництва фірми «Murat machine», яка є провідним виробником устаткування, використовуваного в області виробництва металоконструкцій. Фірма «Murat machine» має багаторічний досвід і постійно займається технічним оновленням устаткування, внаслідок чого, набуває високих стандартів якості, схвалені Інститутом стандартів Туреччини, а також, разом з цим, систему якості ISO 9001.

У разі реалізації даних заходів прогнозується скорочення тривалості виробничого циклу на 45%, унаслідок чого з'явиться резерв скорочення собівартості продукції, резерв підвищення прибутку і рентабельності продукції.

В результаті успішної реалізації даних пропозицій, а також враховуючи попит і поведінку споживача, планується довести об'єми виробництва металоконструкцій 3000 м² в рік.

3.2 Розробка заходів щодо заміни устаткування АТ «Дніпроважмаш»

Цех металоконструкцій АТ «Дніпроважмаш» оснащений товарно-револьверними верстатами моделі 1Д112, яка на даний час вже є застарілою. Пропонується задля економії витрат на виробництво деяких виробів необхідних для комплектації основної продукції підприємства, провести заміну товарно-револьверних верстатів моделі 1Д112 на нову модель 1Д113. Їх виробіток збільшений, при тому що річний дійсний фонд часу збільшується не набагато від верстата 1Д112. Вихідні данні по верстатах для розрахунків наведені в таблиці (див. табл. 3.1).

При розрахунку ефективності спочатку визначаємо річний режимний фонд часу роботи обладнання. Підприємство має перервний характер виробництва, тобто протягом тижня має два вихідні дні (субота, неділя), а протягом року – 104 вихідні дні, має протягом року 6 святкових днів та 5 передсвяткових днів зі скороченого зміною (6 годин); підприємство працює в 2 зміни, тривалість робочої зміни – 8 годин [28]:

$$F_p = ((Q_d + Q_{\pi} + Q_B + Q_C) * t_c + Q_c * t_{cc}) * q_c \quad (3.1)$$

де F_p – річний режимний фонд часу;

Q_d – кількість календарних днів у році;

Q_{π} – кількість святкових днів у році;

Q_B – кількість вихідних;

Q_C – кількість днів зі скороченою зміною і передсвяткові дні;

t_c – тривалість зміни в годинах;

t_{cc} – тривалість скороченої зміни в годинах;

q_c – кількість змін за добу.

$$F_p = ((365 - 6 - 104 - 5) * 8 + 5 * 6) * 2 = 4060 \text{ годин}$$

Таблиця 3.1 - Вихідні данні для заміни обладнання

Показники	Базовий варіант	Проектний варіант
Модель	1Д112	1Д113
Ціна верстата, грн.	51408	80796
Габаритні розміри (довжина, ширина), м	1,63*0,74	1,63*0,74
Потужність електродвигунів, кВт	2,2	2,4
Група ремонтної складності (механічної/електричної частини), ремонтних од.	16/11	15,9/10,9
Змінність роботи обладнання	2	2
Середній розряд верстатника	4,5	4,5
Витрати часу на виконання одного ремонту:		
капітального	130	125
поточного	1	10
середнього	30	25
Кількість ремонтів протягом року:	1/3	¼
капітальних	8	8
поточних	3	2
середніх		
Годинний виробіток обладнання, шт.	5	8
Коефіцієнт транспортних витрат	0,1	0,1
Коефіцієнт витрат на монтаж	0,14	0,14
Коефіцієнт, що враховує потребу в додатковій площі	4	4
Витрати на навчання верстатника	-	587
Коефіцієнт використання потужності	0,7	0,7
Коефіцієнт завантаження по часу	0,7	0,7
Коефіцієнт витрат електроенергії у мережі	1,05	1,05
Коефіцієнт корисної дії обладнання	0,85	0,9

Річні витрати часу на плановий ремонт і технічне обслуговування [28]:

$$Z_p = \sum_{i=1}^n q_i * \zeta_i \quad (3.2)$$

де Z_p – річні витрати часу на плановий ремонт і технічне обслуговування;

q_i – кількість ремонтів протягом року і технічне обслуговування i -го виду;

ζ_i – витрати часу на виконання одного ремонту або технічне обслуговування одного ремонту або технічне обслуговування i -го виду.

$$Z_p = 130 * 1/3 + 10 * 8 + 30 * 3 = 214 \text{ годин}$$

$$Z_p = 125 * 1/4 + 10 * 8 + 25 * 2 = 162 \text{ годин}$$

Річний дійсний фонд часу роботи обладнання:

$$F_{\text{д}} = F_{\text{р}} - Z_{\text{р}} \quad (3.3)$$

де $F_{\text{д}}$ – річний дійсний фонд часу роботи обладнання;

$F_{\text{р}}$ – річний режимний фонд часу роботи обладнання;

$Z_{\text{р}}$ – річні витрати часу на плановий ремонт і технічне обслуговування.

$$F_{\text{д}} = 4060 - 214 = 3846 \text{ годин}$$

$$F_{\text{д}} = 4060 - 162 = 3898 \text{ годин}$$

Річний обсяг продукції [28]:

$$Q = F_{\text{д}} * V_r \quad (3.4)$$

де Q – річний обсяг продукції;

$F_{\text{д}}$ – річний дійсний фонд часу роботи обладнання;

V_r – годинний виробіток робочої машини

$$Q = 3846 * 5 = 19230 \text{ шт.}$$

$$Q = 3898 * 8 = 31184 \text{ шт.}$$

Коефіцієнт росту виробітку [28]:

$$K = \frac{Q_{\text{НОВ}}}{Q_{\text{БАЗ}}} \quad (3.5)$$

де K – коефіцієнт росту виробітку;

$Q_{\text{нов}}$, $Q_{\text{баз}}$ – річний обсяг продукції, виготовленої відповідно на новому і базовому обладнанні.

$$K = 31184 / 19230 = 1,622$$

Витрати на доставку [28]:

$$K_{\text{т}} = C * \zeta_{\text{т}} \quad (3.6)$$

де $K_{\text{т}}$ – транспортні витрати;

C – ціна обладнання;

$\zeta_{\text{т}}$ – коефіцієнт, що враховує транспортні витрати.

$$K_{\text{т пр}} = 80796 * 0,1 = 8079,6 \text{ тис. грн.}$$

$$K_{\text{т б}} = 50408 * 0,1 = 5140,8 \text{ тис. грн.}$$

Витрати на монтаж обладнання [28]:

$$K_M = C * \zeta_M \quad (3.7)$$

де K_M – витрати на монтаж;

ζ_M – коефіцієнт, що враховує витрати на монтаж обладнання.

$$K_M \text{ np} = 80796 * 0,14 = 12031,44 \text{ тис. грн.}$$

$$K_M \text{ б} = 51408 * 0,14 = 7157,12 \text{ тис. грн.}$$

Балансова вартість [28]:

$$W = C + K_T + K_M \quad (3.8)$$

де W – балансова вартість обладнання;

C – ціна обладнання;

K_T – транспортні витрати;

K_M – витрати на монтаж.

$$W_{\text{np}} = 80796 + 8079,6 + 12031,44 = 100907,04 \text{ тис. грн.}$$

$$W_{\text{б}} = 51408 + 5140,8 + 7157,12 = 63705,9 \text{ тис. грн.}$$

Показник загальних капітальних вкладень [28]:

$$K = W + Y \quad (3.9)$$

де K – капітальні витрати;

W – балансова вартість;

Y – вартість навчання оператора по управлінню новим обладнанням.

$$K = 1100907,04 + 10587 = 1101494,04 \text{ грн.}$$

Розрахунок економії собівартості виробів.

Заробітна плата виробничих робітників [28]:

$$C_3 = \sum_{i=1}^M (\lambda_i * \lambda_D * \gamma * T) * 1000 \quad (3.10)$$

де λ_i – годинна тарифна ставка робітника i -го розряду;

λ_D – коефіцієнт, що враховує додаткову заробітну плату;

γ – коефіцієнт, що враховує відрахування на соціальне страхування;

T – норма часу на виготовлення виробу.

$$C_3 = 1,53 * 1,4 * 1,375 * 1/8 * 1000 = 368,16 \text{ тис. грн.}$$

Витрати на силову енергію [28]:

$$C_q = \frac{N * J * L * A * T}{\eta * K_B} * C_E * 1000 \quad (3.11)$$

де N – встановлена потужність обладнання;

J – коефіцієнт використання потужності;

L – коефіцієнт використання по часу;

A – коефіцієнт витрат електроенергії в сіті підприємства;

η – коефіцієнт корисної дії електрообладнання;

C_E – ціна 1 кВт електроенергії;

K_B – коефіцієнт, що враховує перевищення норм часу.

$$C_q_{np} = 2,4 * 0,7 * 0,7 * 1,05 / 0,9 * 8 / 0,3 * 0,32 * 1000 = 182,93 \text{ тис. грн.}$$

$$C_q_{\delta} = 2,2 * 0,7 * 0,7 * 1,05 / 0,9 / 5 / 0,3 * 0,32 * 1000 = 286,3 \text{ тис. грн.}$$

Амортизація обладнання [28]:

$$C_A = \frac{W * H_A}{Q} * 1000 \quad (3.12)$$

де W – балансова вартість;

H_A – норма амортизації обладнання;

Q – річний обсяг продукції.

$$C_A_{np} = 100907,04 * 0,15 * 1000 / 31184 = 52,46 \text{ тис. грн.}$$

$$C_A_{\delta} = 63705,9 * 0,15 * 1000 / 19230 = 52,3 \text{ тис. грн.}$$

Витрати на ремонт та утримання обладнання [28]:

$$C_P = \frac{R_M * Z_{PM} + R_E * Z_{PE}}{Q} * 1000 \quad (3.13)$$

де R_M – ремонтна складність механічної частини обладнання;

Z_{PM} – річні витрати на ремонт і обладнання і утримання одиниці ремонтної складності механічної частини обладнання;

R_E – ремонтна складність електричної частини обладнання;

Z_{PE} – річні витрати на ремонт і утримання одиниці ремонтної складності електричної частини обладнання.

$$C_P_{np} = (15,9 * 756 + 10,9 * 217) / 31184 * 1000 = 461,32 \text{ тис. грн.}$$

$$C_P_{\delta} = (16 * 756 + 11 * 217) / 19230 * 1000 = 753,1 \text{ тис. грн.}$$

Амортизація будівлі [28]:

$$C_{\#3} = \frac{K_{II} * H_3}{Q} * 1000, \quad (3.14)$$

де КП – вартість виробничої площини;

НЗ – норма амортизації будівель.

$$СФЗ пр=1157,92*0,05:31184*1000=1,86 \text{ тис. грн.}$$

$$СФЗ б=1157,9*0,05/19230*1000=3 \text{ тис. грн.}$$

Витрати на утримання будівель [28]:

$$C_Y = \frac{S * D_s * Z}{Q} * 1000, \quad (3.15)$$

де S – виробнича проща;

DS - коефіцієнт, що враховує потребу в додатковій площі;

Z – річні витрати на утримання 1 м2.

Загальна собівартість [28]:

$$C = C_3 + C_q + C_A + C_P + C_{\#3} + C_Y, \quad (3.16)$$

$$C_{пр}=368,16+182,93+52,46+461,32+1,86+5,72=1072,45 \text{ тис. грн.}$$

$$C_b=457,2+286,3+52,3+753,1+3+10,9=1562,8 \text{ тис. грн.}$$

Для потреб виробництва підприємству необхідно по програмі випуску продукції 21120 штук виробів даного виду. Для їх виготовлення на підприємстві використовується 11 товарно-револьверних верстатів 1Д112 (21120 шт.:19230 шт.=11). Верстатів нового типу для виробництва цих виробів цієї кількості необхідно 7 штук (21120 шт.:31184 шт.=7).

Тобто, якщо ми реалізуємо 11 старих верстатів за 350420 грн., а придбаємо та встановимо 7 нових за 8004580,25 грн. (1104920,04 грн.*7 шт.), то отримаємо загальну суму капітальних вкладень 4500380,28 грн. (8040580,28 грн.-3504200 грн.).

Економія на витратах на виробництві на 1000 штук виробів складатиме 601,83 тис. грн. (собівартість 1000 виробів на старому обладнанні –собівартість 1000 виробів на новому обладнанні=1134,28 -1072,45=61,83 тис. грн.). Значить,

на необхідному обсязі випуску матиме економію у розмірі 1270,35 тис. грн. (61,83 тис. грн.*21,12 шт.).

Термін окупності капітальних вкладень визначається по формулі [28]:

$$T_o = \frac{K}{E}, \quad (3.17)$$

де E – економія від використання нового обладнання протягом року;

K – сума капітальних вкладень.

$$T_o = 450038,28 : 124058,35 = 3,5 \text{ років.}$$

Отже, якщо підприємство буде реалізовувати цей проект за кошти фонду розвитку виробництва, то вже протягом першого року воно отримає прибуток у розмірі 8202,07 тис. грн. (12705,35 тис. грн. – 4503,28 тис. грн.). Якщо підприємство буде брати кредит в банку 5000000 грн. під 40% річних, то воно зможе розрахуватися з банком (5000000 грн. + 5000000 * 0,4 = 7000000 грн.) і отримає прибуток у розмірі 1202,07 тис. грн. вже протягом першого року.

3.3 Обґрунтування економічної ефективності інвестицій на проект впровадження інформаційних технологій у АТ «Дніпроважмаш»

В даному параграфі розглядається проект створенням технічного відділу, функції якого полягатимуть у виробленні оптимальних рішень по забезпеченню роботи комп'ютерних систем підприємств. Персоналом даного підрозділу передбачається обслуговування роботи CALL - центру комунікаційних зв'язків АТ «Дніпроважмаш», а також спеціалізованого програмного забезпечення для розрахунку конструкцій і креслень для розрахунку конструкцій і креслень.

А) Впровадження CALL - центр комунікаційних зв'язків

Одним із найпрогресивніших методів вдосконалення результативної роботи підприємств по реалізації продукції, на сучасному рівні є впровадження інформаційної системи Customer Relation Management - система управління відношеннями із замовником [33]. Як одна із ланок такої системи CALL - центр комунікаційних зв'язків. Його основна функція - дати вичерпну консультаційно

- інформаційну довідку про продукцію, яка випускається, її технічні характеристики, асортимент, порівняльні характеристики, тарифи, цінову політику, акції, соціальні питання та інше.

Створення такого центру можна здійснити за допомогою організації WEB - сайту в Інтернеті.

Для організації центру потрібно:

- приміщення;
- телефонне обладнання;
- багатоканальну телефонну лінію;
- кваліфікування кадри;
- навчання персоналу.

Розрахуємо можливі витрати для створення центру:

- приміщення - 0
- ремонтні роботи - 20,0 тис. грн.
- вартість телефонного обладнання - 60,0 тис. грн.
- навчання співробітників (за кордоном) - 20,0 тис. грн.

Всього витрати - 125,0 тис. грн.

Як показує досвід створення такого центру і вкладені в нього гроші прибуток приблизно в 2 рази більше, ніж якби вони були просто використані на виробництво продукції [34].

Для АТ «Дніпроважмаш» з метою підвищення ефективності підприємства було б найбільш бажаним використання банерної реклами. Основною метою цієї компанії буде збільшення кількості покупців.

По справжньому ефективний банер повинен бути художньо і технічно оформлений (не якісний дизайн відразу говорить про несерйозність і несолідність сервера, що рекламується). Він повинен бути оригінальним (запам'ятатися), можливо бути інтригуючим (збуджувати зацікавленість), але одночасно і давати чітку уяву про сайт, який рекламується. Але «сухий банер» з чітким текстовим викладом змісту сайту також не є правильним рішенням. Він не запам'ятовується і не створює позитивного іміджу [35].

Б) Впровадження комп'ютерної програми для розрахунку конструкцій і креслень

За рахунок придбання інтелектуальної комп'ютерної програми «SCHUCO» буде зроблено оптимізацію товарних запасів, а також знайдені резерви скорочення витрат у статті основні матеріали. Програма, у результаті розрахунку оптимального видатку матеріалу, дозволяє скоротити зворотні відходи від заготівельних операцій із 10% до 5%, що, в остаточному підсумку, дало скорочення норми витрат матеріалу на один виріб.

Загальні інвестиційні витрати, пов'язані із створенням технічного відділу, функції якого полягатимуть у виробленні оптимальних рішень по забезпеченню роботи комп'ютерних систем підприємств, оцінюються в 25.000 доларів США. Пропонується фінансувати проект за рахунок власних сил інвестора. Інвестиційні витрати пропонується освоювати чотирма етапами в перебігу двох років.

Метою даного проекту є організація окремого технічного відділу на базі приміщення площею, що орендується, 50 м² з установкою сучасної обчислювальної техніки, організацією високошвидкісного доступу в Інтернет і телефонним зв'язком. Окрім основного приміщення планується виділити окреме приміщення для організації там складу сировини, допоміжних матеріалів і готової продукції.

Передбачувана до закупівлі обчислювальна техніка дозволяє розробляти сучасні програмні продукти і проводити тестування створюваних рішень максимально наближених до реальних умов. Стратегічним постачальником комп'ютерної техніки була вибрана стара всесвітньо відома компанія ІВМ – лідер в області корпоративних інформаційних систем і засобів безпеки.

Витрати на придбання офісного устаткування і меблів, необхідних для успішного функціонування відділу оцінюються орієнтування в 11.000 доларів США. Інші передопераційні (інвестиційні) витрати складають 12,700 доларів США і в основному стосуються технічної сторони реалізації проекту, включають наступні елементи:

- Оренда офісного приміщення – 9,000 доларів США
- Навчання - 1.500 доларів США
- Резерв - 1.000 доларів США.

На роботи, пов'язані з організацією повноцінної лабораторії, придатної для розробок рішень по комп'ютерному забезпеченню планується витратити декілька місяців. План освоєння інвестицій представлений в таблиці 3.2.

Таблиця 3.2 - План освоєння інвестицій на реалізацію проекту

Вид інвестиційних витрат, Доларів США	Час реалізації проекту									Всього
	1 кв.	2 кв.	3 кв.	4 кв.	5 кв.	6 кв.	7 кв.	8 кв.	3 рік	
Оренда офісу	750	750	750	750	750	750	750	750	3000	9,000
Закупівля та обладнання офісного устаткування		1,000	3,000	1,000	3,000		3,000			11,000
Командирування, заходи				600	500					1,100
Ремонт приміщень	100									100
навчання		500		1,000						1,500
Інші витрати	1,000									1,000
Всього інвестиційних витрат	1850	2,250	3,750	3,350	4,250	750	3,750	750	3000	23,700

На подальших етапах реалізації проекту можливе проведення дорожчого вчення з метою підвищення рівня професіоналізму співробітників, а значить зростання ринкової привабливості відділу і збільшення потоку доходів унаслідок підвищення цін. Проте подібні витрати передбачають досить істотний термін окупності інвестицій, лежачий за межами цього аналізу.

При розрахунку планових амортизаційних відрахувань прийнята лінійна формула нарахування зносу.

Фінансовий прогноз проекту виконаний в доларах США на перших 3 роки реалізації проекту і представлений в наступних таблицях. Передбачувана структура витрат (таблиця 3.3) розрахована виходячи з приведеної вище інформації і передбачає введення потужностей в п'ятому кварталі від початку фінансування (50%) і виходом на планову потужність в шостому кварталі.

Структура витрат включає всі види витрат, обумовлені характером проекту, необхідні для виробництва і реалізації продукції. Фінансові витрати в даному прогнозі не враховуються.

Таблиця 3.3 – Проектна структура витрат

	1 кв	2 кв.	3 кв	4 кв	5 кв	6 кв	7 кв	8 кв	3 рік
Основні матеріали					11 250	22 500	22 500	22 500	90 000
система захисту інформації					11 250	22 500	22 500	22 500	90 000
Допоміжні матеріали					45	90	90	90	360
інструкція					38	75	75	75	300
етикетка					2	4	4	4	15
упаковка					6	11	11	11	45
Енерговитрати		154	154	154	668	668	668	668	2 670
електроенергія		90	90	90	540	540	540	540	2 160
теплоенергія		63	63	63	125	125	125	125	500
вода холодна		1	1	1	1	1	1	1	4
каналізація		1	1	1	2	2	2	2	6
Заробітна плата	1 500	1 500	1 500	1 500	5 400	5 400	5 400	5 400	21 600
основні робочі					3 600	3 600	3 600	3 600	14 400
допоміжні робочі					300	300	300	300	1 200
апарат управління	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Соціальне страхування	578	578	578	578	2 079	2 079	2 079	2 079	8 316
Податки	9	21	39	56	1 091	2 108	2 123	2 123	8 492
Транспортні витрати					113	226	226	226	904
Орендні платежі	750	750	750	750	750	750	750	750	3 000
Амортизація					750	750	750	750	3 000
устаткування					750	750	750	750	3 000
Поточний ремонт					188	188	188	188	750
устаткування					188	188	188	188	750
приміщення									
Накладні витрати				500	500	500	500	500	2 000
Витрати на збут					249	499	499	499	1 995
ВСЬОГО ВИТРАТ НА ВИРОБНИЦТВО ТА ЗБУТ	2 837	3 002	3 021	3 537	23 308	36 209	36 224	36 224	144 894

Як видно з представленої нижче діаграми (рис. 3.1), основу собівартості продукції складають витрати на сировині (всього 63% всіх витрат). Крім того, значну вагу мають податки (6%) і витрати на заробітну плату (15%). Таким чином можна стверджувати, що результати реалізації проекту буду в першу чергу залежатимуть від купувальних цін на сировину і матеріали, можливості їх зниження, або, принаймні, стабілізації на певному рівні.

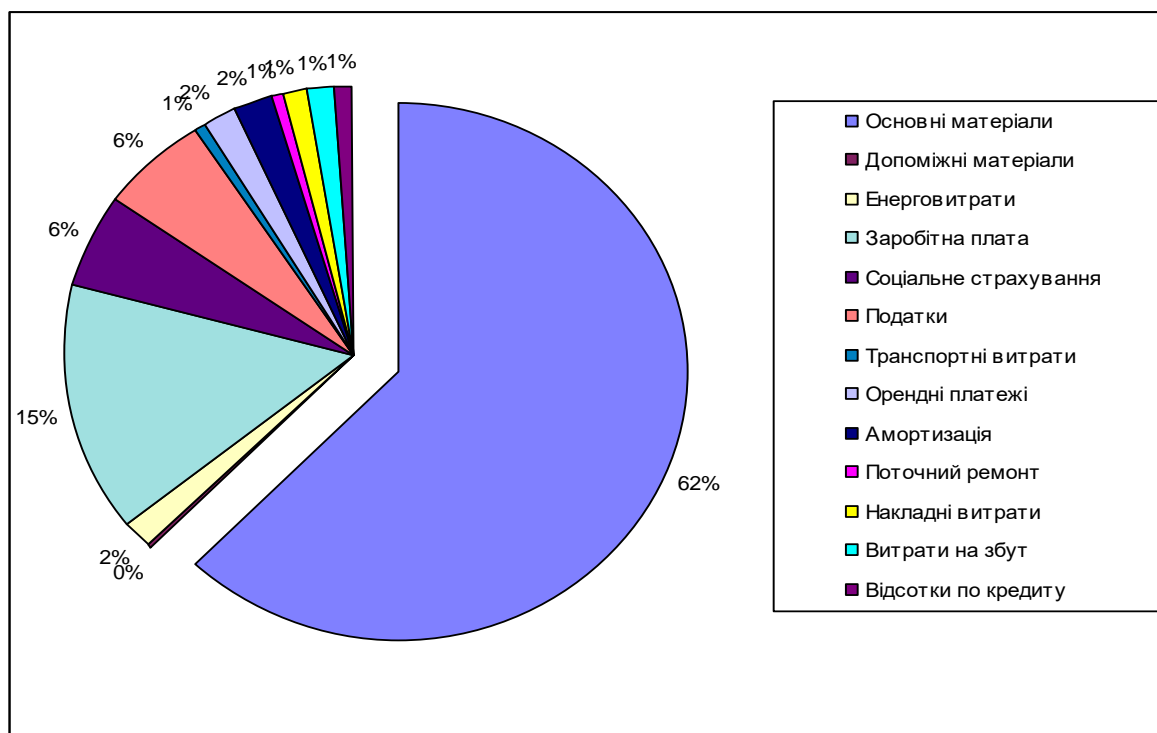

Рисунок 3.1 - Проектна структура виробничо-збутових витрат проекту

Прогноз прибутків і збитків (таблиця 3.4) показує, що вже в третьому кварталі операційної діяльності доходи компанії покрийуть накопичений на попередньому етапі збиток і почнуть приносити чистий прибуток. При виході на планову потужність валова щоквартальна виручка проекту складає 49 875 доларів США, валовий прибуток – 14 103 доларів США, чистий прибуток – 9 167 доларів США.

Показники поточної рентабельності 1 (відношення валового прибутку до виручки) і 2 (відношення чистого прибутку до виручки) при виході на планову потужність і закінченні розрахунків по кредиту складають відповідно 28% і 18%. Ці досить високі показники свідчать про істотний запас міцності, що дозволяє понизити відпускну ціну готової продукції або витримати певне зростання поточних витрат в несприятливих обставинах.

Накопичений чистий дисконтований прибуток (рис. 3.2) набуває позитивного значення в цьому кварталі здійснення проекту, а за три роки його реалізації досягає значення в 34,937 доларів США.

Таблиця 3.4 – Прогноз прибутків та збитків

	1 кв	2 кв.	3 кв	4 кв	5 кв	6 кв	7 кв	8 кв	3 рік
Доходи									
Система захисту інформації					26 250	52 500	52 500	52 500	210 000
Ітого виторгу					24 938	49 875	49 875	49 875	199 500
Витрати									
Основні матеріали					11 250	22 500	22 500	22 500	90 000
Допоміжні матеріали					45	90	90	90	360
Енерговитрати		154	154	154	668	668	668	668	2 670
Заробітна плата	1 500	1 500	1 500	1 500	5 400	5 400	5 400	5 400	21 600
Соціальне страхування	578	578	578	578	2 079	2 079	2 079	2 079	8 316
Податки	9	21	39	56	1 091	2 108	2 123	2 123	8 492
Транспортні витрати					113	226	226	226	904
Орендні платежі	750	750	750	750	750	750	750	750	3 000
Амортизація					750	750	750	750	3 000
Поточний ремонт					188	188	188	188	750
Накладні витрати				500	500	500	500	500	2 000
Витрати на збут					249	499	499	499	1 995
Відсотки по кредиту		100	250	500	600	650	450	200	
Ітого расходов	2 837	3 102	3 271	4 037	23 682	36 407	36 222	35 972	143 087
Валовий прибуток	-2 837	-3 102	-3 271	-4 037	1 255	13 468	13 653	13 903	56 413
Податок на прибуток						517	4 779	4 866	19 745
Чистий прибуток (ЧП)	-2 837	-3 102	-3 271	-4 037	1 255	12 952	8 875	9 037	36 668
Накопичений дисконтований ЧП	-2 769	-5 652	-8 547	-11 950	-10 943	-1 039	5 423	11 691	34 937
Дисконтована рентабельність інвестицій	348%								
Поточна рентабельність 1					5%	27%	27%	28%	28%
Поточна рентабельність 2					5%	26%	18%	18%	18%

Відношення накопиченого чистого дисконтованого прибутку до величини початкових капіталовкладень (дисконтована рентабельність інвестицій) складає 258%. Інвестиції у поза оборотні активи перебиваються реальним чистим

прибутком практично в два з половиною рази. Валовий дохід бюджету, що виплачується підприємством за три роки без врахування ПДВ складе 83,854 доларів США, у тому числі:

- відрахування до позабюджетних фондів – 18,942 доларів США
- податкові платежі – 64,912 доларів США

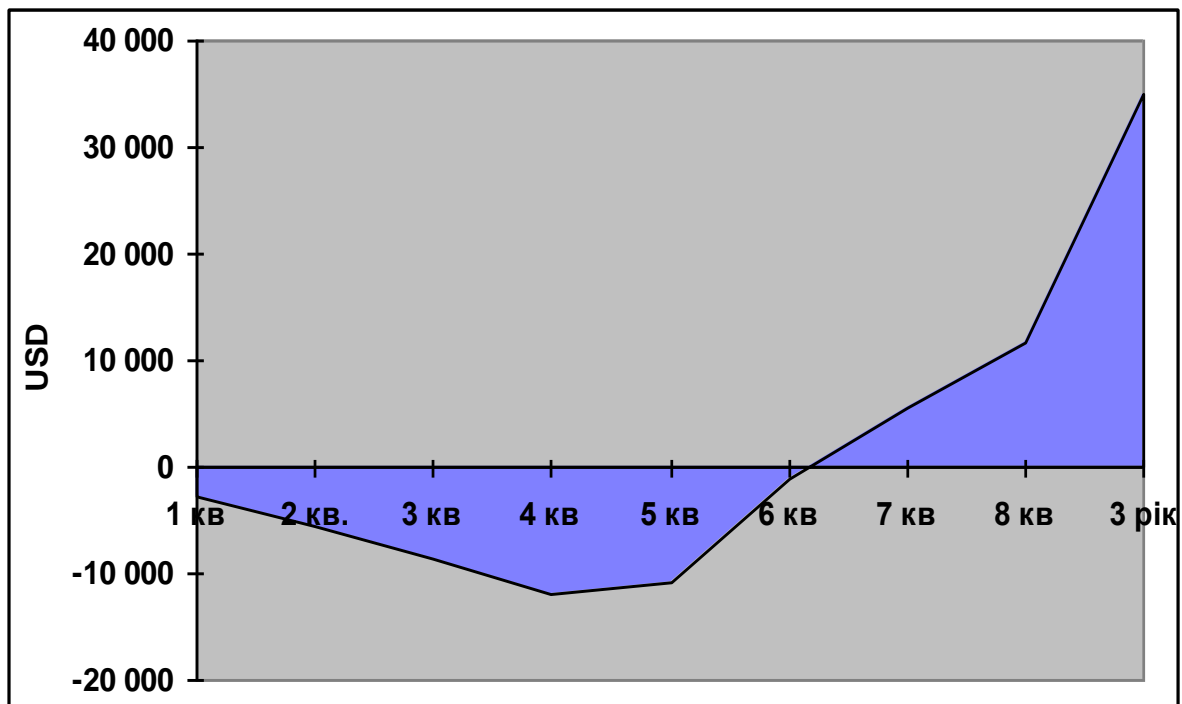

Рисунок 3.2 - Динаміка накопиченого чистого дисконтованого прибутку

Розрахунок потреби в оборотному капіталі (табл. 3.5) зроблений на основі наступних припущень про терміни оборотності поточних активів і пасивів:

- Запас сировини і матеріалів - 1 місяць.
- Тривалість виробничого циклу (незавершене виробництво) - 1 день.
- Середній термін оплати споживачами готової продукції - 1 місяць.
- Виплати до бюджету - 1 раз на місяць.
- Оплата орендних платежів - 1 раз на квартал.
- Оплата праці і перерахування до фондів соціального страхування - 2 рази в місяць.
- Термін оплати основних і допоміжних матеріалів - 10 днів.
- Термін оплати іншої кредиторської заборгованості - 1 місяць.

Таблиця 3.5 - Розрахунок потреби в оборотному капіталі

	1 кв	2 кв.	3 кв	4 кв	5 кв	6 кв	7 кв	8 кв	3 рік
Поточні активи									
Основні матеріали					3 750	7 500	7 500	7 500	7 500
Допоміжні матеріали					15	30	30	30	30
Дебіторська заборгованість	31	33	33	39	242	368	368	368	368
Грошові кошти					8 313	16 625	16 625	16 625	16 625
Всього поточних активів	31	33	33	39	12 319	24 523	24 523	24 523	24 523
Поточні пасиви									
Заборгованість по бюджету	3	7	13	19	364	703	708	708	708
Заборгованість за соціальними відрахуваннями	96	96	96	96	347	347	347	347	347
Заборгованість по заробітній платі	250	250	250	250	900	900	900	900	900
Заборгованість по аренді	750	750	750	750	750	750	750	750	750
Заборгованість за матеріали					1 255	2 510	2 510	2 510	2 510
Інша заборгованість		51	51	218	572	693	693	693	693
Всього поточних пасивів	1 099	1 154	1 161	1 333	4 188	5 902	5 907	5 907	5 907
Оборотний капітал	-1 068	-1 121	-1 128	-1 294	8 131	18 621	18 616	18 616	18 616
Потреба в оборотному капіталі	-1 068	- 53	- 6	- 167	9 426	10 489	- 5		

Основні вкладення в оборотний капітал потрібні при запуску виробництва (п'ятий квартал) і виведенні його на повну потужність (шостий квартал) – 9,426 і 10,489 доларів США відповідно.

У таблиці 3.6 розглянутий передбачуваний прогноз грошових потоків проекту. Освоєння капіталовкладень передбачається проводити поетапно протягом всього періоду реалізації проекту.

Планується змішане фінансування - за рахунок власних вкладень в статутній капітал і за рахунок внутрішньо фірмового кредиту, що надається, по ставці 20% річних. Загальна сума кредиту – 13,000 доларів США. Власні вкладення в статутній капітал - 12,000 доларів США.

Таблиця 3.6 – Прогноз грошових потоків

	1 кв	2 кв.	3 кв	4 кв	5 кв	6 кв	7 кв	8 кв	3 рік
Приток									
Власні вкладення в капітал	2 000	5 000	2 000	1 000	1 000	1 000			
Отримання позики		2 000	3 000	5 000	2 000	1 000			
Виторг					24 938	49 875	49 875	49 875	199 500
Ітого приток	2 000	7 000	5 000	6 000	27 938	51 875	49 875	49 875	199 500
Відтік									
Інвестиційні витрати	1 850	2 250	3 750	3 350	4 250	750	3 750	750	3 000
Потреба в оборотному капіталі	-1 068	- 53	- 6	- 167	9 426	10 489	- 5		
Поточні витрати (без амортизації)	2 250	2 404	2 404	2 904	19 162	30 820	30 820	30 820	123 279
Податки та відрахування	587	598	617	634	3 170	4 704	8 981	9 068	36 553
Відсотки по кредиту		100	250	500	600	650	450	200	
Повернення кредиту						4 000	5 000	4 000	
Ітого відтік	3 619	5 299	7 014	7 221	36 608	51 413	48 995	44 838	162 832
Грошовий баланс періоду	-1 619	1 701	-2 014	-1 221	-8 671	462	880	5 037	36 668
Накопичений грошовий баланс	-1 619	82	-1 932	-3 153	-11 823	-11 361	-10 482	-5 445	31 224
Коефіцієнт обслуговування боргу									
		1,82	-6,73	-5,31	-18,71	-1,44	-0,92	-0,30	

Фінансування здійснюється поступово відповідно до об'ємів інвестиційних і поточних витрат, потреби в оборотному капіталі.

Впродовж всього даного періоду існує солідний запас грошових коштів, що забезпечує високу ліквідність проекту і що гарантує платоспроможність підприємства навіть в несприятливих умовах (затримки платежів споживачами, непередбачені витрати і тому подібне).

На нормальному рівні підтримується коефіцієнт обслуговування боргу, демонструючи запас ліквідності після розрахунків, пов'язаних з виплатами по кредиту (відсотків і основного боргу).

Для розрахунку «чистої» ефективності проекту накопичені грошові кошти умовно не ре інвестуються і не «відводяться» з підприємства, а формують «омертвлений» резерв готівки. Кредит передбачається отримувати частками (табл. 3.7) після початку формування статутного капіталу різними порціями щокварталу з другого по шостий квартал реалізації проекту. Фінансові можливості проекту дозволяють повністю розрахуватися по кредиту за один рік операційної діяльності (два роки з початку реалізації проекту).

Таблиця 3.7 – Графік погашення боргу за внутрішньо фірмовим кредитом

	1 кв	2 кв.	3 кв	4 кв	5 кв	6 кв	7 кв	8 кв
Борг на початок періоду			2 000	5 000	10 000	12 000	9 000	4 000
Отримання кредиту		2 000	3 000	5 000	2 000	1 000		
Відсотки нараховані		100	250	500	600	650	450	200
Відсотки сплачені		100	250	500	600	650	450	200
Повернення кредиту						4 000	5 000	4 000
Борг на кінець періоду		2 000	5 000	10 000	12 000	9 000	4 000	
Процентна ставка	20%							

Процентна ставка передбачається на рівні 20% річних. Загальна сума відсотків, сплачених по кредиту складе 2,750 доларів США.

Аналіз прогнозованого балансу проекту (табл. 3.7) показує високу міру його довгострокової стійкості.8

Починаючи з другої половини другого року реалізації проекту спостерігається стійке зростання долі власних джерел фінансування . Вже через 3 місяці після початку операційної діяльності коефіцієнт поточної ліквідності (розрахований з врахуванням заборгованості по середньостроковому кредиту) приймає нормальне значення і надалі має тенденцію до стрімкого зростання.

Частка оборотних коштів в структурі активів підприємства характеризує високу мобільність вкладень, ліквідність структури активів, стійку поточну платоспроможність. Аналіз дисконтованих грошових потоків (табл. 3.9 і 3.10) дозволяє оцінити інтегральні показники ефективності проекту в «чистому

вигляді», а також власних вкладень інвестора при детермінованій схемі фінансування.

Як норма дисконту в розрахунках була прийнята величина 20% (ставка відсотка за кредитом). Дисконтування виробляється на середину відповідного періоду. Чиста приведена вартість проекту (реальний дохід, що генерується проектом окрім нормативних 20% річних) складає за 3 роки 6 972 доларів США.

Таблиця 3.8 – Прогнозний баланс проекту створення відділу обслуговування інформаційних технологій АТ «Дніпроважмаш»

	1 кв	2 кв.	3 кв	4 кв	5 кв	6 кв	7 кв	8 кв	3 рік
АКТИВИ									
Основні засоби	1 850	4 100	7 850	11 200	14 700	14 700	17 700	17 700	17 700
Основні матеріали					3 750	7 500	7 500	7 500	7 500
Допоміжні матеріали					15	30	30	30	30
Незавершене виробництво	31	33	33	39	242	368	368	368	368
Дебіторська заборгованість					8 313	16 625	16 625	16 625	16 625
Грошові кошти	-1 619	82	-1 932	-3 153	-11 823	-11 361	-10 482	-5 445	31 224
ІТОГО АКТИВІВ	262	4 216	5 951	8 086	15 196	27 862	31 742	36 779	73 447
ПАСИВИ									
Статутний капітал	2 000	7 000	9 000	10 000	11 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Накопичений прибуток	-2 837	-5 939	-9 210	-13 247	-11 992	960	9 834	18 871	55 540
Кредит		2 000	5 000	10 000	12 000	9 000	4 000		
Заборгованість по бюджету	3	7	13	19	364	703	708	708	708
Заборгованість за соціальними відрахуваннями	96	96	96	96	347	347	347	347	347
Заборгованість по заробітній платі	250	250	250	250	900	900	900	900	900
Заборгованість по аренді	750	750	750	750	750	750	750	750	750
Заборгованість за матеріали					1 255	2 510	2 510	2 510	2 510
Інша заборгованість		51	51	218	572	693	693	693	693
ІТОГО ПАСИВІВ	262	4 216	5 951	8 086	15 196	27 862	31 742	36 779	73 447

Частка власних джерел коштів	-319%	25%	-4%	-40%	-7%	47%	69%	84%	92%
Коефіцієнт поточної ліквідності	-1,44	0,04	-0,31	-0,27	0,03	0,88	1,42	3,23	9,44
Частка оборотних коштів в структурі активів	-605%	3%	-32%	-39%	3%	47%	44%	52%	76%

Таблиця 3.9 – Дисконтований грошовий потік проекту

	1 кв	2 кв.	3 кв	4 кв	5 кв	6 кв	7 кв	8 кв	3 рік
Виторг					24 938	49 875	49 875	49 875	199 500
інвестиційні витрати	1 850	2 250	3 750	3 350	4 250	750	3 750	750	3 000
Потреба в оборотному капіталі	-1 068	- 53	- 6	- 167	9 426	10 489	- 5		
Поточні витрати	2 250	2 404	2 404	2 904	19 162	30 820	30 820	30 820	123 279
Податки	587	598	617	634	3 170	4 704	8 981	9 068	36 553
Корегування податку на прибуток		35	88	175	210	228	158	70	
Грошовий потік періоду	-3 619	-5 234	-6 852	-6 896	-11 281	2 885	6 172	9 167	36 668
Норма дисконту	20%								
Коефіцієнт приведення	0,98	0,93	0,89	0,84	0,80	0,76	0,73	0,69	0,63
Дисконтований грошовий потік	-3 532	-4 864	-6 065	-5 813	-9 057	2 206	4 495	6 358	23 245
Чиста приведена вартість проекту	-3 532	-8 396	-14 461	-20 274	-29 331	-27 126	-22 631	-16 273	6 972
ЧПВ за 3 роки	6 972								

Таблиця 3.10 – Дисконтований грошовий потік для власного капіталу

	1 кв	2 кв.	3 кв	4 кв	5 кв	6 кв	7 кв	8 кв	3 рік
Виторг					24 938	49 875	49 875	49 875	199 500
Отримання позики		2 000	3 000	5 000	2 000	1 000			
Інвестиційні витрати	1 850	2 250	3 750	3 350	4 250	750	3 750	750	3 000
Потреба в оборотному капіталі	-1 068	- 53	- 6	- 167	9 426	10 489	- 5		
Поточні витрати	2 250	2 404	2 404	2 904	19 162	30 820	30 820	30 820	123 279
Податки	587	598	617	634	3 170	4 704	8 981	9 068	36 553
Відсотки за позикою		100	250	500	600	650	450	200	
Повернення позикових коштів						4 000	5 000	4 000	
Грошовий потік періоду	-3 619	-3 299	-4 014	-2 221	-9 671	- 538	880	5 037	36 668
Норма дисконту	20%								
Коефіцієнт приведення	0,98	0,93	0,89	0,84	0,80	0,76	0,73	0,69	0,63
Дисконтований грошовий потік	-3 532	-3 066	-3 553	-1 872	-7 764	- 411	641	3 494	23 245
Чиста приведена вартість власного капіталу	-3 532	-6 598	-10 151	-12 023	-19 788	-20 199	-19 558	-16 065	7 181
ЧПВ за 3 роки	7 181								

Чиста приведена вартість власних вкладень інвестора (абсолютна величина доходу на власний капітал з врахуванням дисконтування по нормі 20% річних) складає 7 181 доларів США.

Практична рівність показників чистої приведеної вартості для проекту в цілому і для власного капіталу пояснюється тим, що як дисконт була вибрана процентна ставка за кредитом, і отже, весь дохід понад 20% річних доводяться виключно на власний капітал.

Аналіз динаміки показників чистої приведеної вартості (рис. 3.3) демонструє окупність вкладень в проект з врахуванням дисконтування через три роки його реалізації.

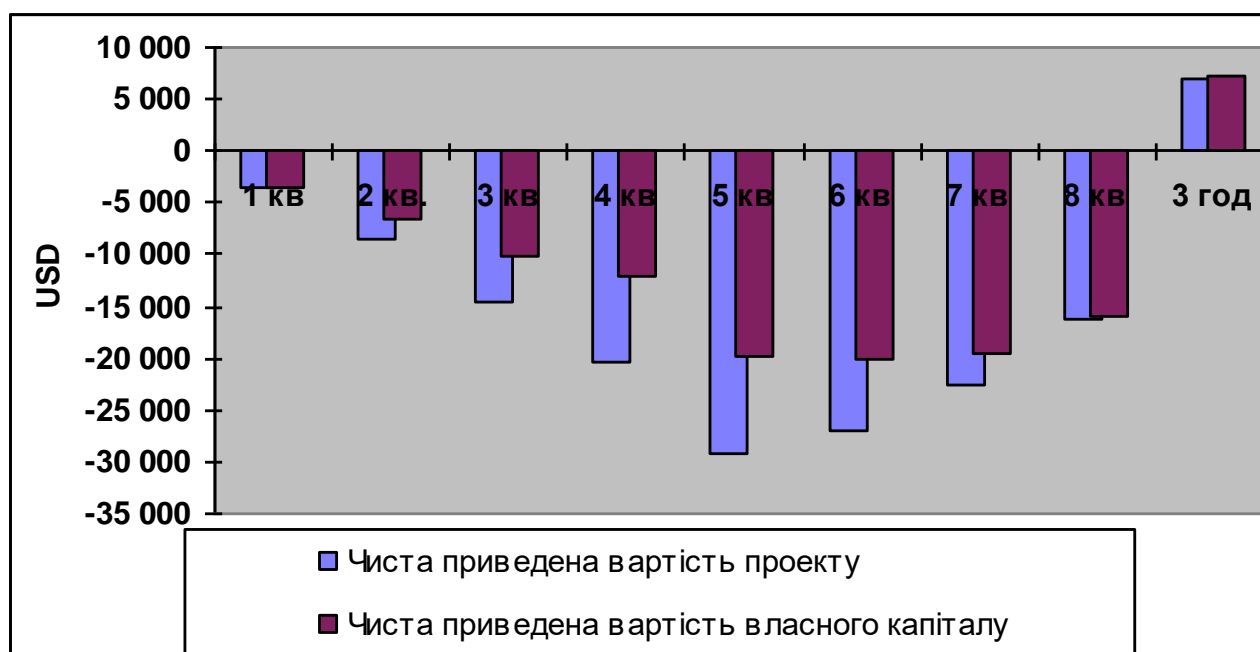

Рисунок 3.3 - Динаміка показників чистої приведеної вартості

Інтегральні показники прибутковості і ефективності проекту демонструють його високу інвестиційну привабливість і конкурентоспроможність навіть в сучасних нестійких, високо динамічних і ризикованих вітчизняних умовах.

Розглянемо міру комерційного ризику проекту.

У проекті відсутні нові, не перевірені елементи діяльності, оскільки планується пропонувати максимально наближені до універсальних рішення,

засновані на готовому ПО різних фірм. У галузі інформаційних технологій послуга з постачання, установки і супроводу ПО пропонується вже давно.

Проект характеризується середньою мірою ризику, оскільки з одного боку існує стійке зростання попиту на подібні послуги.

Однак, з іншого боку частка ризику є і зв'язане це в першу чергу з відносною новизною цього напрямку в комп'ютерному бізнесі, а також з наявністю досить сильних конкурентів (хоча і не багато чисельних).

Конкретні види ризиків для проекту і заходи щодо їх мінімізації такі:

1. Несистематичний, пов'язаний з конкурентною боротьбою.

- Підвищення конкурентних переваг: якісний сервіс, прийнятні ціни, великий цільовий сегмент за рахунок пропозиції готових вирішень різного масштабу.

2. Ризик фінансових втрат.

- Істотне переважання змінних витрат над постійними, невеликі стартові вкладення.

3. Ненадійність пропонованих рішень, недостатня кваліфікація технічного персоналу.

- Ретельний відбір постачальників, вчення персоналу, гарантії на запропоновані рішення.

ВИСНОВКИ

В кваліфікаційній роботі бакалавра узагальнено, систематизовано та проаналізовано світовий досвід теорії та практики організації інвестиційної діяльності підприємств на внутрішніх і зовнішніх ринках на засадах інноваційного розвитку, а також розроблені рекомендації сучасним вітчизняним підприємствам щодо формування ефективного механізму інвестування інноваціями.

В теоретичному розділі розглянуто теоретично-методологічні основи інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства: проаналізовано інноваційну діяльність як об'єкт інвестування; розглянуто сутність інвестиційної привабливості проектів та програм в інноваційній діяльності; визначено особливості оцінки критеріїв інвестиційної привабливості інновацій виробничому підприємстві.

В аналітичному розділі дипломної роботи магістра було наведено загальну характеристику підприємства АТ «Дніпроважмаш», яка включає в себе відомості про місцезнаходження, форму власності, основні етапи розвитку, вид економічної діяльності. Проаналізовано основні тенденції сучасних змін ринкового середовища підприємства, наведено оцінку ступеню впливу факторів ризику. У якості найбільш суттєвого фактору, що спричиняє труднощі в роботі підприємства протягом поточного року, визначається вплив кризових явищ в економіці країни, пов'язаних зі збройною агресією російської федерації та макроекономічна нестабільність.

Аналіз основних показників дохідності підприємства і структури прибутку (рис. 2.1) вказують на те, що за період, який аналізується, спостерігалось зменшення обсягів реалізації продукції з 966 871 тис. грн. у 2019 році до 243 836 тис. грн. у 2023 р., що являє собою негативну тенденцію й характеризує діяльність підприємства за аналізований період не з кращого боку.

Між тим зафіксовано зменшення коефіцієнта ресурсовіддачі та рентабельності продажів, в результаті чого показник рентабельності власного капіталу хоч і показав позитивні зміни (+0,140), має від'ємне значення (-0,155) за 2023 рік, що вказує на наявність певних проблемних моментів у використанні ресурсної бази АТ «Дніпроважмаш».

В результаті проведеного аналізу ринкового середовища досліджуваного підприємства, було визначено такі сильні та слабкі сторони підприємства та ризику, вплив яких може надати вирішальне значення на впровадження нових організаційних рішень щодо розвитку підприємства. На прикладі АТ «Дніпроважмаш» можна побачити, що, такий компонент аналізу, як аспект внутрішньої слабкості має різне змістовне наповнення для внутрішнього та зовнішніх ринків. Зокрема, це виявляється в таких складових, як потенціал фінансового забезпечення, здатність конкурувати на одних географічних ринках та слабке забезпечення для конкуренції на інших географічних ринках тощо.

У той же час аналіз міжнародної конкурентоспроможності АТ «Дніпроважмаш» дав можливість зробити висновок, що підприємство стикається з серйозними викликами – протекціоністськими діями урядів, високим рівнем вимогливості клієнтів, нездатністю української банківсько-кредитної системи адекватним чином підтримати бізнес тощо. Очевидним є той факт, що в майбутньому умови міжнародної конкуренції будуть лише ускладнюватись й потребувати від підприємства ще більш ефективно вирішувати цілу низку складних питань - від технологічних до маркетингово-збутових.

У рекомендаційному розділі виконано обґрунтування рекомендацій щодо підвищення ефективності інвестиційно-інноваційної діяльності АТ «Дніпроважмаш» на основі впровадження нових технологій. Приведене теоретичне і економічне обґрунтування пропозицій по підвищенню ефективності роботи підприємства, розрахунок резервів зниження собівартості продукції, резервів збільшення суми прибутку і розрахунок підвищення рівня

рентабельності металопластикових конструкцій. Також приведений розрахунок економічного ефекту і терміну окупності від здійснюваних капіталовкладень.

Як заходи щодо поліпшення ефективності роботи АТ «Дніпроважмаш» в даній кваліфікаційній роботі запропоновано :

1. Здійснити модернізацію устаткування з метою скорочення тривалості виробничого циклу, скорочення трудомісткості операцій і як наслідок зниження собівартості на одиницю продукції.

2. Створити технічний відділ, функції якого полягатимуть у виробленні оптимальних рішень по забезпеченню роботи комп'ютерних систем підприємств. Персоналом даного підрозділу передбачається обслуговування роботи CALL - центру комунікаційних зв'язків АТ «Дніпроважмаш», а також спеціалізованого програмного забезпечення для розрахунку конструкцій і креслень для розрахунку конструкцій і креслень.

Прогноз прибутків і збитків показав, що вже в третьому кварталі операційної діяльності доходи компанії перебільшать накопичений на попередньому етапі збиток і почнуть приносити чистий прибуток. При виході на планову потужність валова щоквартальна виручка проєкту складе 49 875 доларів США, валовий прибуток – 14 103 доларів США, чистий прибуток – 9 167 доларів США.

Проєкт може розглядатися як високоефективне і надійне вкладення засобів. При використанні в прогнозуванні доходів консервативних даних при ставці дисконту 20% річних окупність складає менше 3 років, а чиста приведена вартість - близько 7 000 доларів США. Проєкт володіє високим запасом міцності і стійкості до впливу негативних змін умов функціонування (поточна рентабельність продажів по чистому прибутку складає 18%). Крім того, висока міра платоспроможності забезпечується відсутністю позикового фінансування довгострокових активів і використанням виключно власних вкладень.

Список використаних джерел

1. Левицька С. О., Полюхович М. Д. Джерела фінансування інноваційної діяльності в Україні. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка» : науковий журнал. Острог : Вид-во НУ «ОА». 2017. № 4 (32). С. 55–58.
2. Терешко Ю. В., Петрашевська А. Д. Економічне обґрунтування інноваційних рішень : навч. посібник. Одеса : ОНАЗ, 2016. 116 с.
3. Чорна М. В. Оцінка ефективності інноваційної діяльності підприємств : моногр. / М. В. Чорна, С. В. Глухова. – Харків : ХДУХТ, 2012. – 210 с.
4. Романчук З. Фінансовий механізм забезпечення інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні. Формування ринкової економіки в Україні. 2014. № 31. Ч. 2. С. 235–241.
5. Бошота Н. В. Шишоло Д. В. Зарубіжний досвід державного регулювання інноваційної діяльності. Молодий вчений. 2016. № 9. С. 14-18
6. Кипиченко О.С. Інвестиційно-інноваційне забезпечення промисловості України в умовах Четвертої промислової революції: монографія. К.:, 2021. 368 с.
7. Димченко О. В. Конспект лекцій з дисципліни «Інноваційно-інвестиційна діяльність підприємств міського господарства» (для студентів 5 курсу денної та 6 курсу заочної форми навчання освітнього рівня магістр спеціальності 051 – Економіка) / О. В. Димченко, О. О. Рудаченко; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. – 102 с.
8. Бушовська Л. Б. Управління інвестиційною діяльністю підприємства / Мукачівський держ. ун-т. 2017. № 11. С. 170–176. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/11_ukr/28.pdf
9. Чайковська І.І. Аналіз інноваційної діяльності промислових підприємств України в контексті успішної реалізації інноваційних проєктів. Вісник Хмельницького національного університету. 2022. № 1. С.154-160.

10. Ковальчук Н. О., Смольнікова К. А., Жалоба К. І. Значення та зміст інвестиційно-інноваційної діяльності вітчизняних підприємств. – Бізнес-інфо, №10, 2020.- С. 89-95
11. Музиченко Т. О. Інвестиції та інвестиційна діяльність: понятійний апарат. Сталій розвиток економіки. 2014. № 3. С. 161–167.
12. Копитко М. І., Блага Н. В. Управління інноваціями та інвестиціями : навчальний посібник у схемах і таблицях. Вид. 2-ге, допов. і перероб. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2022. 296 с
13. Хаустова К.М. Інвестиційно-інноваційна стратегія підприємства та підходи до її класифікації / К. М. Хаустова // Фінансовий простір. — 2015. — № 4. — С. 183—187.
14. Управління інноваційними проєктами: навч. посібник / уклад.: Н. Н. Пойда-Носик, І. І. Черленяк. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2017. 360 с
15. Алькема В. Г., Літвін Н. М., Кириченко О. С. Економічна безпека інноваційного підприємства : навч. посібник. Київ : Університет економіки та права «КРОК», 2015. 320 с.
16. Ільчук, В. П., Деркач, О. О., & Пчельникова, К. А. (2021). Інноваційно-інвестиційна діяльність промислових підприємств . Проблеми та перспективи економіки та управління, (2(10), 015–021. URL: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/117454>
17. Литвин, З. Б. Необхідність аналізу інвестиційно-інноваційної діяльності підприємства в сучасних умовах господарювання [Текст] / Зоряна Богданівна Литвин // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярощук (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2016. – Том 25. – № 2. – С. 99-107. – ISSN 1993-0259.
18. Бояринова К.О., Сокіл Т.В. Стратегічне управління інноваційно-інвестиційною діяльністю як інструмент розвитку підприємства // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". — №12. — 2013.

19. Некрасова Л.А., Моніч О.В. Процес формування інноваційно-інвестиційної стратегії підприємства та його проблеми./ Науковий вісник Херсонського державного університету. — Вип. 5. — Ч. 2. — 2014. — С. 204—207.
20. Петрович Й. М., Новаківський І. І. Методологічне та інвестиційне забезпечення розвитку інноваційного потенціалу промислових підприємств. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія «Проблеми економіки та управління». 2022. №1. С. 106-118.
21. Кавецький В. В., Причепя І. В., Нікіфорова Л. О. Економічне обґрунтування інноваційних рішень: навч. посібник. Вінниця : ВНТУ, 2016. 136 с.
22. Доуртмес П. О. Теоретико-методичне забезпечення оцінювання інвестиційно- інноваційної діяльності промислового підприємства : автореф. на здобуття наук. ступеня к. е. н. : спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності) / П. О. Доуртмес. – Харків, 2018. – 20 с
23. Матросова В.А., Матросов А.Д., Доуртмес Ф.А. Сучасні підходи до оцінювання інвестиційно-інноваційного потенціалу промислового підприємства. Економіка і суспільство, вип. 16, 2018.- С. 405-410
24. Офіційний сайт АТ «Дніпроважмаш» [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <http://www.dts.dp.ua/>
25. Основи економічного аналізу : навч.-метод. посібник / В. М. Микитюк, Т. М. Паламарчук, О. П. Русак [та ін.];. – Житомир: Рута, 2018. – 440 с.
26. Гурова К. Д., Ганін К. Д. Економічний аналіз: методологія, організація, методика, практикум : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Харків: Вид-во Іванченка І. С. 2019. 328 с
27. Фінансова звітність АТ «Дніпроважмаш» за 2021 -2023 роки. [Електронний ресурс]: – Режим доступу: <https://clarity-project.info/edr/00168076/finances>
28. Черниш С.С. Економічний аналіз : навчальний посібник. – Київ : ЦУЛ. 2019. 312 с.

29. Моїсєєв В. Машинобудування зростає завдяки оборонним замовленням, але нерівномірно та нестійко. URL: <https://thepage.ua/ua/economy/stan-ukrayinskogo-mashinobuduvannya-u-lyutomu-2024-roku>
30. Напрями розбудови машинобудування в Україні як драйвера економічного розвитку під час війни та у повоєнний період. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/ekonomika/napryamy-rozbudovy-mashynobuduvannya-v-ukrayini-yak-drayvera-ekonomichnoho>
31. Спроможності українського ОПК зросли втричі проти минулого року. URL: <https://ukroboronprom.com.ua/news/spromoznosti-ukrayinskogo-opk-zrosli-vtrici-proti-minulogo-roku>
32. Безпілотники, далекобійна зброя та натівські снаряди: що виготовляє Україна під час війни. URL: https://24tv.ua/economy/oboronni-pidpriyemstva-ukrayini-pid-chas-viyuni-zasnovano-novi_n2250745
33. Галушак О., Жаровська Н. Дослідження інноваційного розвитку машинобудівних підприємств з урахуванням основних ризик-факторів. Соціально-економічні проблеми і держава. 2012. № 2. С. 67–73.
34. Заєць О. О. Джерела інформаційного забезпечення інноваційної діяльності підприємства / О. О. Заєць // Управління розвитком. – 2014. – № 2 (165). – С. 115 – 188.
35. Матющенко І. Ю. Розробка і впровадження конвергентних технологій в Україні в умовах нової промислової революції: організація державної підтримки: монографія. Харків: ФОП Александрова, 2016. 556 с.

Додаток А. Фінансова звітність АТ «Дніпроважмаш» за 2023 рік

Дата звіту	27.02.2024
Період	2023 рік, 12 міс
Бухгалтер	Бузіян Георгій Яковлевич
КАТОТТГ	UA12020010010350200
Кількість працівників	712

Баланс (Звіт про фінансовий стан)

АКТИВ

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	0.00	0.00
первісна вартість	1001	0.00	
накопичена амортизація	1002	0.00	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1 034.00	923.00
Основні засоби	1010	643 073.00	585 089.00
первісна вартість	1011	6 065 218.00	5 910 027.00
знос	1012	5 422 145.00	5 324 938.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	
первісна вартість	1016	0.00	
знос	1017	0.00	
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	
первісна вартість	1021	0.00	
накопичена амортизація	1022	0.00	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
інші фінансові інвестиції	1035	135.00	135.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	
Гудвіл	1050	0.00	
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	
Інші необоротні активи	1090	0.00	
Усього за розділом I	1095	644 242.00	586 147.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	309 311.00	206 390.00
Виробничі запаси	1101	59 723.00	70 890.00
Незавершене виробництво	1102	137 190.00	111 780.00
Готова продукція	1103	112 398.00	23 720.00
Товари	1104	0.00	
Поточні біологічні активи	1110	0.00	
Депозити перестрашування	1115	0.00	
Векселі одержані	1120	0.00	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	70 519.00	97 822.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	50 334.00	58 490.00
з бюджетом	1135	641.00	641.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	0.00	
з нарахованих доходів	1140	0.00	
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	196 934.00	103 920.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	
Гроші та їх еквіваленти	1165	6.00	20 761.00
Готівка	1166	0.00	
Рахунки в банках	1167	6.00	20 761.00
Витрати майбутніх періодів	1170	1 558.00	1.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	
резервах незароблених премій	1183	0.00	
інших страхових резервах	1184	0.00	
Інші оборотні активи	1190	20 173.00	25 144.00
Усього за розділом II	1195	649 476.00	513 169.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	
Баланс	1300	1 293 718.00	1 099 316.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	29 923.00	29 923.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	
Капітал у дооцінках	1405	607 313.00	550 842.00

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Додатковий капітал	1410	38 100.00	37 700.00
Емісійний дохід	1411	0.00	
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	
Резервний капітал	1415	7 544.00	7 544.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-229 670.00	-233 474.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	
Вилучений капітал	1430	0.00	
Інші резерви	1435	0.00	
Усього за розділом I	1495	453 210.00	392 535.00
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення Відстрочені податкові зобов'язання	1500	0.00	
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	
Інші довгострокові зобов'язання	1515	22.00	
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	
Цільове фінансування	1525	21.00	21.00
Благодійна допомога	1526	0.00	
Страхові резерви	1530	0.00	
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	
резерв незароблених премій	1533	0.00	
інші страхові резерви	1534	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
Інвестиційні контракти	1535	0.00	
Призовий фонд	1540	0.00	
Резерв на виплату джек-поту	1545	0.00	
Усього за розділом II	1595	43.00	21.00
Ш. Поточні зобов'язання і забезпечення Короткострокові кредити банків	1600	57 787.00	51 370.00
Векселі видані	1605	0.00	
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0.00	
товари, роботи, послуги	1615	117 164.00	90 177.00
розрахунками з бюджетом	1620	199 153.00	240 776.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	
розрахунками зі страхування	1625	72 185.00	91 029.00
розрахунками з оплати праці	1630	21 198.00	25 318.00
за одержаними авансами	1635	239 497.00	172 049.00
за розрахунками з учасниками	1640	321.00	321.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	
за страховою діяльністю	1650	0.00	
Поточні забезпечення	1660	0.00	
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	
Інші поточні зобов'язання	1690	133 160.00	35 720.00
Усього за розділом III	1695	840 465.00	706 760.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними а	1700	0.00	

Назва рядка	Код рядка	На початок звітного періоду, тис. грн	На кінець звітного періоду, тис. грн
активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	
Баланс	1900	1 293 718.00	1 099 316.00

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	243 836.00	174 371.00
Чисті зароблені страхові премії	2010		0.00
Премії підписані, валова сума	2011		0.00
Премії, передані у перестраховування	2012		0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	301 634.00	172 967.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		0.00
Валовий: прибуток	2090		1 404.00
збиток	2095	57 798.00	
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових	2105		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
зобов'язань			
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		0.00
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		0.00
Інші операційні доходи	2120	220 003.00	56 208.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		0.00
Адміністративні витрати	2130	93 896.00	113 887.00
Витрати на збут	2150	16 688.00	12 943.00
Інші операційні витрати	2180	79 932.00	44 941.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		0.00
збиток	2195	28 311.00	114 159.00
Дохід від участі в капіталі	2200		0.00
Інші фінансові доходи	2220		1.00
Інші доходи	2240	33 045.00	14 786.00
Дохід від благодійної допомоги	2241		0.00

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Фінансові витрати	2250	4 297.00	10 224.00
Втрати від участі в капіталі	2255		0.00
Інші витрати	2270	61 112.00	24 211.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		0.00
збиток	2295	60 675.00	133 807.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300		0.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		0.00
збиток	2355	60 675.00	133 807.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	118 997.00	97 903.00
Витрати на оплату праці	2505	95 541.00	87 365.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	21 831.00	21 565.00
Амортизація	2515	15 385.00	3 984.00
Інші операційні витрати	2520	54 070.00	59 295.00
Разом	2550	305 824.00	270 112.00

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від реалізації: фінансових інвестицій	3200		0.00
необоротних активів	3205	9 027.00	576.00
Надходження від отриманих: відсотків	3215		0.00
дивідендів	3220		0.00
Надходження від деривативів	3225		0.00
Надходження від погашення позик	3230		0.00
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3235		0.00
Інші надходження	3250		0.00
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій	3255		0.00
необоротних активів	3260	517.00	574.00
Виплати за деривативами	3270		0.00
Витрачання на надання позик	3275		0.00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці	3280		0.00
Інші платежі	3290		0.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	8 510.00	2.00